

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 2
Kesäkuu
2020

Etäsotilasmarssi 25.-26.4.2020. Pohjanmaan reserviläisiä
Jonaalan metsätiellä. Kuva: Jouko Liikanen

VALMIUSORGANISAATIO EI VOI PANIKOITUA

COVID19-viruksen vaikutukset eivät ole jättäneet koskettamatta oikeastaan mitään toimijaa tai toimintoa Suomessa tai globaalisti. Inhimillisen kärsimyksen lisäksi huolta on syytä tuntea taloutemme jatkonäkyistä. Varmaa on, että velanotto voi helpottaa, mutta sillä ei ratkaista pidemmän aikavälin haasteita. Yhtä varmaa on se, että pohjalaisilla maakunnillamme on jälleen keskeinen rooli teollisessa tuotannossa ja sen kehittämisessä. Kukaan ei myöskään kyseenalaistane jatkossa oman huoltovarmuuden merkitystä esimerkiksi maataloudessa. Puolustusvoimat on lähtökohtaisesti valmiusorganisaatio, jonka tulee selvittää eriasteisista ja erimuotoisista kriisitilanteista tärkeimmät suorituskykynsä turvaten, käyttövalmiina ja tarvittaessa palauttaen. Panikoimattomuus on totta kai lähtökohta. Mitään ei tietenkään voida tehdä ilman elinkeinoelämän, yhteiskunnan ja muiden viranomaisten tukea ja myötävaikutusta. Korona-viruksen seurauksena maakuntauudistuksen aikanaan synnyttämät valmiustyöryhmät ovat aktivoituneet, ja niissä myös puolustusvoimilla on ollut oma roolinsa. Toivottavaa on, että saadut havainnot ja kehitysaskleet esimerkiksi tilannekuvassa otetaan huo-

mioon valtion- ja paikallis-hallinnon kehittämisessä. Kuten Pääesikunta toukokuun puolessa välissä tiedotti, maakuntakomppaniolle järjestettiin päivän kestoinen vapaaehtoinen harjoitus. Sen tavoitteena oli kertoa maakuntakomppanioiden ja -joukkojen reserviläisille Puolustusvoimien koronatilanteesta sekä päivittää reserviläisten virka-apusitoumukset ja suostumussopimukset valmiudellisiin tehtäviin. Pohjanmaan aluetoimiston kutsuun vastasi pääosa sitoutuneista reserviläisistä ja tavoitteet saavutettiin. Voidaan todeta, että vuosien mittaan maakuntajoukkojen suhteen tehdyt toimenpiteet on nyt kyetty osin testaamaan ja hyödyntämään. Tästä kiitos ja kumarrus alueemme reserviläisille! Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen harjoitukset ovat ymmärrettävästi olleet pysähdyksissä koko kevään. Pienimuotoinen uudelleenkäynnistely alkaa kesällä 2020. Vaikka alkuperäisistä tavoitteista kurssitettävien määrän suhteen on jääty jälkeen, on asiassa nähtävissä myönteisiäkin seurauksia. Puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen asianhoitajilla on ollut mahdollisuus yhdessä päivittää suunnitelmat, erityisesti tulevien vuosien osalta.

Vaikka kertausharjoitukset on toistaiseksi peruttu elokuun alkuun asti, olemme valmistautuneet niiden käynnistämiseen. Myös aluetoimistomme päävastuulla oleva syyskuun KOKKOLA20-paikallispuolustusharjoitus on edel-

leen työn alla. Eri tahojen sitoutumien on ollut niin korkeaa luokkaa, että toivomme sen toteutumista perussaplun mukaisesti. Maanpuolustustyön ja eri tapahtumien peruuntuminen on ollut ikävää. Osa

näistä on viety läpi hieman matalammalla profiililla. Mottona olemme pitäneet: ”Koruttomasti, mutta koronattomasti”. Se on hyvä ohjenuora. Välttää turhautumista, pitääkää itsenne ja läheisenne terveenä, näin

mahdollistatte toimintavapauden tilanteen niin vaatiessa!

Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti Mauri Etelämäki

Poikkeuksellinen loppuvuosi 2020

Hyvä lukija,

tämän kirjoituksen tarkoituksena on pyrkiä arvioimaan loppuvuotta 2020 reserviläistoiminnan näkökulmasta.

Kevät 2020 oli yhtä perumista perumisen jälkeen, mutta onneksi joitain reserviläisasioita voi hoitaa etänäkin. Kuitenkin, esimerkiksi piirin vuosikokous siirrettiin syksyille, ja vuosikokous sekä syyskokous onkin tarkoitus pitää syys-lokuun aikana Ylivieskassa. Liittotasolla tehtiin töitä Reserviläisliiton jäsenyhdistysten kotisivu-uudistuksen parissa sekä liittojen ja yhteistyökumppanien Turpotietäjä-kilpailua, joka on lukiolaisille suunnattu turvallisuuspolitiikan tietokilpailu.

Kesä on mitä parhainta aikaa ammunnan, marssimisen ja suunnistuksen harjoitteluun. MPK:n koulutuskeskeytys on purettu toistaiseksi, kursikalenteri on jälleen auki

ja kurssimainoksia putkah-telee sosiaalisen median kanaviin kuten ennenkin. Alueen reserviläis- ja reserviupseerikerhot ovat alkaneet järjestää aktiivisesti omia ampumarjoituksiaan kokoontumis-, etäisyys- ja hygieniasuosituksia huomioiden. Varusteikan innovoima etäsoitilasmarssikonseptikin on onnistuneesti otettu käyttöön eri puolilla Suomea, mahdollistaen itsenäisesti mutta silti yhdessä marssimisen.

Yksi tarkasteltava rajapyykki koronarajoitusten purkamisessa koettiin maanantaina 1.6. kun ravintolat ja niiden kesäterassit avautuivat. Kesäkelien helliessä monet siirtyivät puistoihin piknikeille ja olipa Helsingissä Senaatintorilla yhtäkkiä 3000 ihmisen joukko osoittamassa mieltään, kun voimassa olevien rajoitusten mukaan tapahtumien henkilökatto oli 500 henkeä. Lukiessanne voittekin tarkistaa, mikä on Uudenmaan ja muiden kaupunkien tartuntatilanne.

Huolen aiheenani on heinäkuu, jolloin käytännössä koko Suomi lomailee. Tullemeko näkemään kotimaassa lomailevien turistien myötä virustartuntojen toisen aallon, jonka myötä Suomi täytyy panna jälleen syksyksi kiinni? Silloin olisi veitsenterällä myös syyskuussa järjestettäväksi suunniteltu paikallispuolustusharjoituksemme Kokkola20 - Karleby20, joissa alueemme reserviläisillä on tietysti avainrooli. Olisi sääli, jos harjoitus ei toteutuisi - harjoitusta varten on tehnyt mittavia valmisteluja sekä Pohjanmaan aluetoimiston henkilökunta että harjoitukseen käsketyt.

Koronakriisin myötä hämmäyttävä talouden taantuma iskenee myös kertausharjoitusmääriin ja vapaaehtoiseen maanpuolustukseen. Senkin vuoksi toivon, että tämän budjettivuoden harjoitukset järjestyvät, koska ensi vuodelle ja siitä eteenpäin kh-vuorokausiin lieinee rahaa jaossa niukasti. Missä tulee niukkuuden ja valmiuden säilymisen raja

vastaa? Suomalaiselle reserviläiselle ei ole vierasta maksaa vapaaehtoisen harjoittelun kurssimaksuja omasta kukkarostaan, mutta kurssimaksujen voidaan arvioida nousevan. Vapaaehtoisilla kursseilla ei kuitenkaan voida korvata suuren joukon operatiivista kertausharjoitusta. Toivottavasti MPK:n perusrahoitusta ei jouduta leikkaamaan, jotta MPK:n Pohjanmaan piirin henkilöstön työpaikat voidaan säilyttää ja sitä kautta myös korvaamaton tuki vapaaehtoiselle maanpuolustukselle.

Luulenpa, että kokonaisuudessaan yhtä tiukkoihin rajoituksiin, kuin millä Suomi suljettiin kevään ajaksi, ei enää tulla näkemään. Paine pitää talouden pyörät pyörimässä mahdollisimman kattavasti samalla, kun pitäisi välttyä terveydenhuollon resurssien ylikuormitukselta, voi johtaa eettis-moraalisesti vaikeisiin ratkaisuihin.

Lopuksi haluan onnitella Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6. ylennettyjä ja palkittuja - te olette tunnustuksenne jälleen ansainneet. Voimaa ja jaksamista, hyvä maanpuolustusväki!

**Sami Salmu
Keski-Pohjanmaan
Maanpuolustajien piirin
puheenjohtaja**

PANSSARITORJUNTA

Panssaritorjunnan peruskurssi
Maalahdessa 1.-2.8.2020

Kuva: Puolustusvoimat

TAAS MENNÄÄN!

Koronarajoitusten lievennyttyä Pohjanmaan maanpuolustuspiiri on viime viikkojen aikana avannut kesä-heinäkuulle uusia kursseja, tähän mennessä jo huimat 30! Tästä repäisystä kuuluu suuri kiitos kaikille vapaaehtoisille, oma-aloitteisille kouluttajillemme, jotka reagoivat nopeasti muuttuneeseen tilanteeseen ja ryhtyivät välittömästi tuumasta toimeen. Yhtään vaatimattomammaksi eivät jääneet kurssilaisetkaan – suurin osa kursseista täyttyi sellaista vauhtia, että osallistujamäärä takasi kurssin toteuttamisedellytykset jo muutamassa päivässä ja osa kursseista täyttyi vuorokaudessa.

Koulutuksen painopiste on vallitsevassa tilanteessa ymmärrettävästi amunnassa ja fyysisen toimintakyvyn kehittämisessä, toisin sanoen koulutuksessa, joka on mahdollista toteuttaa väljästi ulkotiloissa. Kurssiohjelmaa on muutettu niin, että aiemmin luokkatiloissa järjestetty opetus tapahtuu joko etukäteen verkossa tai se toteutetaan ulkotiloissa. Tarjolla on kuitenkin perinteisen ampumakoulutuksen lisäksi myös mm. sotilaspoliisikoulutusta.

Muistetaan kuitenkin, että koronavirus ei ole kadonnut ja elämme edelleen poikkeuksellisessa tilanteessa. Kurseille on varattu mm. käsidesiä sekä hengityssuojaimia, joita kurssilaiset voivat halutessaan käyttää ja ruokailut järjestetään hygieniää korostaen. Kurssilaiselle lähetetään hyväksymisilmoituksen yhteydessä koronaohjeet, joihin kannattaa tutustua ennen kurssille saapumista. Turvallisuus on ehdoton perusedellytys koulustoittoiminnan jatkamiselle. Näillä keinoin pidämme omalta osaltamme huolta siitä, että epidemia ei enää puhkea uudelle kierrokselle, ja luomme näinkin turvallisuutta yhdessä.

Ja kun ammutakoulutuksesta kerran puhuttiin, ei voi olla mainitsematta kauan odotettujen MPK-kiväärien rantautumista Pohjanmaalle. Uudet, varta vasten MPK:n tarpeisiin modifoidut kiväärit saapuvat koulutus käyttöön vielä tämän kesän aikana ja sitä myötä pystymme nostamaan ampumakoulutuksen sekä määrää ja laatua. Määrä ja laatu kulkevat harvoin käsi kädessä, mutta tässä tapauksessa voi sanoa, että asia on juurikin niin. Reserviläinen -lehti julkaisi kesäkuun alussa koeammunnan tiimoilta artikkelin aseista – kannattaa käydä lukemassa!

Tätä kirjoittaessani kesän kursseja on vielä suunnitteilla. Ajantasainen tieto avoimista kursseista löytyy aina koulutuskalenteristamme, kannattaa siis käydä päivittäin kurkkaamassa kuten myös sosiaalisen median tilejämme Facebookissa ja Instagramissa, mistä löytyy paljon materiaalia jo pidetyistä kursseista.

Aurinkoista kesää toivottaen,

Jani Pikkarainen
Piiripäällikkö

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI

www.facebook.com/pohmpp

Pohjanmaan maanpuolustuspiiri

Piiripäällikkö Jani Pikkarainen
050 553 6828, jani.pikkarainen@mpk.fi

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
0400 395 909, rhea.nykvist@mpk.fi

www.instagram.com/mpkpohjanmaa

Kokkolan ja Vaasan koulutuspäälliköt

Koulutuspäällikkö Toni Puutio
040 177 3414, toni.puutio@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Hannu Maunula
040 486 4200, hannu.maunula@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Kari Rönnqvist
040 527 0712, kari.ronnqvist@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Petri Uurainen
040 412 2529, petri.uurainen@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Pauli Salo
040 167 7333, pauli.salo@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Jari Myllymäki
0500 265 147, jari.myllymaki@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Juha Möttönen
040 543 3754, juha.mottonen@mpk.fi

Koulutuspäällikkö Ralf Ström
044 982 1033 ralf.strom@mpk.fi

Kesäyön marssi Vaasa 8.8.2020 – kunnonkohotusta koko kansan kävelytapah-tumissa

Suosittu ja perinteikäs kävelytapahtuma Kesäyön marssi jalkautuu tänä kesänä neljälle paikkakunnalle Vaasaan, Jyväskylään, Mikkeliin ja Tuusulaan. Vaasassa marssi järjestetään ensimmäistä kertaa lauantaina 8.8.2020. Mars-

siretit kulkevat Vaasan lähiympäristössä vaihtelevissa ja kauniissa maisemissa. Valittavana on yleinen ja reserviläissarja, joista jälkimmäisessä marssitaan sotilasvarustuksessa. Matkoja on valittavana 10, 21 ja 42 km. Tarkempi ohjeistus ja ilmoittautumiset marssille tuttuun tapaan osoitteessa www.mpk.fi/pohjanmaa.

Kaikille kansalaisille tar-koitettujen kesäyön mars-

sien tavoitteena on kehittää etenkin reserviläisten mars-sitaitoja sekä heidän pitkä-kestoista fyysistä toiminta-kykyään. Lisäksi marssien tarkoituksena on kansalais-ten liikunta-aktiivisuuden edistäminen sekä nuorten aktivoiminen maanpuolus-tuskoulustustoimintaan.

Kävelystä on kiistattomia terveyshyötyjä. Reserviläisten ja nuorison fyysinen kunto on asteittain laskenut

viimeisten vuosikymmen-ten aikana. Eräänä syynä tähän on ollut kansalaisten liikunta-aktiivisuuden vä-heneminen sekä passiivisen elämäntavan lisääntyminen. Liikunnan ja kävelyn terveyshyödyt ovat yleises-ti hyväksytyjä. Säännöllinen liikunta muun muassa ennaltaehkäisee sydän- ja verisuonisairauksia, 2-tyy-pin diabetesta, tiettyjä syö-piä ja ylipainoa. Liikuntaa tulisi suositusten mukaan

harrastaa monipuolisesti lä-hes päivittäin. Päivittäinen 30 - 60 minuutin kävely täyttää tämän vaatimuksen. Terveyttä edistävän liikun-ta-aktiivisuuden tavoitteena on myös käytetty 10 000 askelta päivässä, mikä on varsin käytännönläheinen tavoite kaikille liikkujille.

Tervetuloa marssimaan Vaasaan 8.8.2020!

Valmiuspäällikkö Toni Puutio
Maanpuolustuskoulutusyh-distys (MPK)
Pohjanmaan maanpuolus-tuspiiri
puh. 040 177 3414
toni.puutio@mpk.fi

www.mpk.fi/pohjanmaa
MPK Pohjanmaan koulu-tustapahtumat
www.facebook.com/pohmp
www.instagram.com/mpk-pohjanmaa

TURRP

TIETÄJÄ // 2020

Turvallisuuspolitiikan tietämystä mittaava kilpailu lukiolaisille

Maanpuolustustiedotuksen Suunnittelukunnan (MTS) vuosittaisten mielipidemittausten mukaan nuorten maanpuolustustahto on muita suomalaisia alhaisemmalla tasolla. Turpotietäjä 2020 -kilpailun tavoitteena on lisätä lukiolaisten tietämystä liittyen turvallisuuspolitiikkaamme ja puolustusjärjestelmäämme sekä jatkuvasti muuttuvaan turvallisuusympäristöömme. Lisäksi tavoitteena on lisätä ymmärrystä liittyen sisäisen turvallisuuden ja yleisen varautumisen jär-

jestelyihin Suomessa. Alkukilpailu on tarkoitettu järjestettäväksi lukioissa niin, että se voi toimia opettajan niin halutessa osana historian ja yhteiskuntaopin kurssikoetta. Kilpailun keskeisen lähdeaineiston muodostaa lukion yhteiskuntaopin oppimäärä ja erityisesti pakollisen kurssin YH3 (Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma) kurssin sisältö sekä Kadettikunnan ylläpitämä, turvallisuuspolitiikan tietopankki osoitteessa

<http://www.kadettikunta.fi/kk-data/index.php/turpopankki>
Loppukilpailu on tarkoitettu vaativaksi. Loppukilpailun laaja esseetehtävä mittaa kilpailijan kykyä tarkastella kysymystä monesta eri näkökulmasta. Loppukilpailuun kuuluu myös lyhyitä kirjallisia tehtäviä sekä suullinen osuus. Suullisessa osuudessa mitataan paitsi substanssiosaamista, myös esiintymistaitoa ja kykyä perustella erilaisia näkökulmia.

Turpotietäjä 2020 -kilpailu

Turpotietäjä 2020 -kilpailu on valtakunnallinen, lukiolaisten turvallisuuspolitiikan ja kokonaisturvallisuuden tietämystä mittaava tietokilpailu. Mukaan voi ilmoittautua Suomessa tai muissa maissa toimiva, suomalainen lukio. Kilpailu perustuu erityisesti lukion yhteiskuntaopin kurssiin YH3, mutta menestymismahdollisuuksia parantavat muiden yhteiskuntaopin kurssien sekä myös historian kurssien si-

sältöjen hallinta. Turpotietäjä 2020 -kilpailun alkukilpailu järjestetään lukioissa eri puolilla Suomea 8.10.2020. Abitti-järjestelmässä toteutettavan kokeen järjestämisestä vastaa mukaan ilmoittautuneen koulun nimeämä opettaja. Lukiolaisten vastaukset arvostelee kunkin maakunnan kilpailuorganisaation muodostama raati. Alkukilpailussa parhaiten menestyneet kutsutaan Helsingissä 30.11.2020 järjestettävään loppukilpailuun, jossa on sekä kirjallinen

että suullinen osuus. Finaalin arvostelee erittäin arvovaltainen raati. Alku- ja loppukilpailuisa parhaiten menestyneet palkitaan erilaisilla palkinnoilla sekä tutustumiskäyneillä eri turvallisuusviranomaisten toimipisteisiin. Loppukilpailun kolme parasta palkitaan rahapalkinnoilla. Turpotietäjä-kilpailu järjestetään jatkossa vuosittain.

Etäsotilasmarssi – poikkeukselliset ajat vaativat poikkeuksellisia ratkaisuja

Monella reserviläisellä oli alkutalven aikana tiedossa kertausharjoituksia, MPK:n kursseja ja muita aktiviteetteja kaveriporukoissa, mutta niinpä vaan ne covid-19-virustartunnat pandemiksi leviessään pudottivat pohjan pois tulevalta tapahtumilta, kaikki yleisötapahtumat peruttiin. Turhautuneet nuoret miehet ja naiset täyttivät kommentteillaan somen keskustelupalstat ja harrasteryhmät; olihan se selvä, että kentäkelpoisuudesta ja hyvästä kunnosta on pidettävä huolta myös poikkeusolojen aikana. Varusteleka, armeijan ylijäämä- ja nettikauppa oivalsi turhautuneisuuden valtavan määrän, ja keksi järjestää somea hyväksikäyttämällä marssikampanjan, joka sai yllättäen vastakaikua maailmanlaajuisesti aina Yhdysvaltoja ja Australiaa myöten, Keski-Euroopasta ja Pohjoismaista puhumattakaan. Etäsotilasmarssi oli luotu! Harjoitteluaikaa ei liiemmästi jäänyt, ja kun marssin

tavoitteeksi annettiin joko 25 tai 50 km marssimatkat vähintään 10 kiloa repussa, niin haaste oli kova, mutta rehellinen. Sotilassarjassa ehtona oli maastopuku, maiharit ja vähintään 10 kg paino repussa. Korona-sarjaan ehto oli kovin, muuten sotilassarjan mukainen, mutta suojanaamari oli pidettävä päässä koko marssin ajan; nesteytyksen ja huollon ajaksi sen toki sai riisua pois.

Suositus oli, että marssin suorittaa yksin ja itsenäisesti tai pienessä ryhmässä pitäen riittävät turvavälit. Reitti sai olla vapaavalintainen, mutta siihen piti sisältyä sekä päällystettyä että päällystämätöntä tietä. Some-aikana hyödynnettiin älypuhelinreittiohjelmaa ja kuvatallennusta Facebookiin ja Instagramiin hashtagilla (#varusteleka #etäsotilasmarssi #remotemilitarymarch #ves #vrmm), näin marssijointen kaverit ja sponsori Varusteleka saattoivat seurata matkan edistymistä ja samalla

Joonaan kämpällä puolimatkan taukoa pitämässä Joonas Ojaniemi Kokkolasta, Ville Alahäivälä Ylivieskasta, Jan Snåre Kokkolasta, Jussi Alahäivälä ja Ville Kivioja Ylivieskasta samoin kuin Sami Pokki, joka ei näy kuvassa. Samaan aikaan paikalla oli kolmen hengen siviilimarssiryhmä huomattavasti keveämmällä ja sporttisemmalla varustuksella.

pystyttiin todentamaan keuhollinen suoritus. Etäsotilasmarssin houkuttimena olivat osallistujien kesken jaettavat rahapal-

kinnot, mutta arvokkain ja samalla näyttävien muisto suoritukselta taitaa olla reppuun tai hihaan kiinnitettävä patch, pätsi, kan-

kainen suoritamerkki, jolla voi oikeasti ylpeillä. Näitä ei ole kellä tahansa, ne on hiellä ja vaivalla, rakoilla, hiertymillä ja särkeillä ja-

loilla hankittu!

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Kiviojan Ville oli suunnitellut 27 km lenkin, joka koostui asfaltista, sorasta, jäältä, sohjosta ja kuntoradan hakepohjasta. Kuuden hengen reserviläisryhmästä puolella oli koko marssin ajan kaasu/suojanaamari kasvoillaan; Joonas Ojaniemi, Jussi Alahäivälä ja Ville Kivioja, korona-sarjalaisia siis!

US Marine Corps (USMC), merijalkaväen mies Brandon J., etelädakotalainen sukulaismies sai tietää suomalaisten tempauksesta ja teki soolosuorituksen 26.4. Tässä hänen mietteitään: " #varusteleka sponsored a remote military march due to ruck marches and field exercises being cancelled in Finland. In honor of my Finnish relatives I participated from the US. Requirements: at least 10 kg rucksack and 25 or 50 km (15.5 or 31 miles). #remotemilitarymarch #ves #vrmm."

Ensiapupakkaus oli puolimatkan etapilla tarpeen: rakkolaastaria, haavapyyhkeitä, joustositeitä jne. Jos omat olivat jo loppuneet, ryhmän lääkintämieheltä löytyi lisää.

Oikeaoppinen huolto päästää monesta pahasta vaivasta. Taukoja pitää olla sopivasti, nesteytyksen ja ravinnon saanti tasaisin väliajoin, ja ennen kaikkea jalat täytyy pitää kuivina.

Maantie on kova kävellä, ja reppu on raskas kantaa - ainakin loppumatkasta. Näissä repuissa oli painona reilut 10 kg, tiiliskivistä rautakuulaan, sissikoulutuksen saaneella Snåren Janilla jopa 18 kg!

Sissikiltalaiset kohottivat kenttäkelpoisuuttaan

Vasta vietetyn vapun vaikutukset eivät näkyneet Ylivieskaan Huhmarin ampumaradalle 2.5.2020 koontuneiden sissien otteissa. Eikä sopinut näkyäkään, sillä ammuntaharrastuksen kaikissa muodoissaan täytyy tapahtua turvallisesti sekä lakeja ja sääntöjä noudattaen.

Sissejä, tai nykykäytännön mukaan tiedustelijoita oli saapunut Rovaniemeä ja Oulua myöten Pohjois-Suomen Sissi- ja Tiedustelukillan järjestämään ampumapäivään, jossa useammalla rastilla perehdyttiin erityyppisiin jalkaväkiaseisiin tai ammuttiin SRA:n tyyllisesti omilla aseilla vaihteleviin kohteisiin. Päivän aikana noudatettiin hallituksen antamia ohjeita osallistujien kokoontumismäärästä, turvaetäisyyksistä ja käsihygieniasta. Rastipaikoilla ollut havaintomateriaali desinfioitiin mekaanisesti harjoituskertojen välillä.

Päivän aikana miesten otteissa näkyi selvästi se rutini ja varmuus, millä asialleen omistautunut ihminen toimii vaativissa tilanteissa.

Parilla rastilla oli esillä vanhempia jalkaväkiaseita, joilla sai myös ampua. Pystykorvalla tarkka ampuja osuu jopa 600 m etäisyydellä olevaan syöksyjätäluun, nähty on!

Saksalaisessa MG-42 -konekiväärissä on omanlaisensa lukon rullasulkuratkaisu, joka mahdollistaa suuremman tulinopeuden verrattuna esim. Suomi- ja m/44-konepistooleihin. Suuremman patruunakulutuksen seurauksena myös piippu kuumeni nopeasti, joten siihen suunniteltiin nopeasti vaihdettava vaihtopiippu.

Konepistooli m/44, lempinimeltään "Peltiheikki" on neuvostoliittolaisen PPS-43-konepistoolin suomalainen 9-millinen kopio. Pelti-etuliite tulee siitä, että sen runko on prässättyä peltiä, toisin kuin Suomi-konepistoolissa, missä on kestävämpiä työstettyjä osia.

Sissit ja tiedustelijat ovat aselajiylipeitä taistelijoita, ja harjoittelun myötä taidot ja kenttäkelpoisuus kasvavat. Paikala järjestäjän ja kouluttajan ominaisuudessa toiminut Pohjois-Suomen Sissi- ja Tiedustelukillan puheenjohtaja, reservin ylliluutnantti **Visa Björn** kuvaili killan toimintaa seuraavasti:

"Pohjois-Suomen Sissi- ja Tiedustelukilta on perustettu vuonna 2015. Jäseniä killalla on hieman alle sata. Kilta on nimensä mukaisesti sissi- ja tiedustelutoiminnasta kiinnostuneille perustettu yhdistys sukupuoleen, sotilasarvoon tai koulutushaaraan katsomatta.

Kiltamme on aktiivinen arktisen selviytymisen kouluttajataho, toimimme kiinteässä yhteistyössä MPK:n kanssa tiedustelu- ja sissikurssien suunnittelijana ja vetäjänä sekä järjestämme ammuntakursseja ja kilpailuja.

Teemme myös yhteistyötä muiden kilttojen kanssa sekä pidämme yllä kansainvälistä yhteistyötä Viron Kaitseliitin kanssa.

Killan pyrkimyksenä on kasvattaa maanpuolustustahtoa, levittää maanpuolustustietoutta, edistää maanpuolustusharrastusta ja tukea jäsentensä ampumataidon sekä kenttäkel-

Aikamitatuilla ampumarasteilla hyvä kunto oli eduksi; myös tuomari joutui pinkomaan ampujan perässä useamman kerran päivän aikana.

poisuuden kehittämistä.

Toimintamme painottuu nimenomaan toimintaan, ja kaikki "byrokrazia" on pyyhitty pois.

Lisätietoa ja jäsenhakemukset sähköpostitse sissikilta@gmail.com"

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Sissin niksinurkka

Aprillipilaako?

Tai jokin muu kiero jäynä on kyseessä, oli ensimmäinen ajatus, kun ei niin vanha, mutta pitkäaikainen ystävä, nykyinen piirin puheenjohtaja pyysi tekemään jutun tai jopa juttusarjan tähän lehteen. Minua, joka en ole kirjoittanut oikein koskaan mitään julkaisukelpoista, eikä äidinkielen numerossakaan ole koskaan ollut kouluaikoina kehumista! Voi oikolukijoita! Aihe oli kuitenkin sen verran herkullinen ja omaa sydäntä lähellä, että tartuin täkyyn kuin made katajakoukkuun.

Asiaan siis, eli sissin niksinurkkaan, joka onkin jo jutun otsikkona. Tarkoituksena tällä jutulla tai lukijoiden murheeksi jopa sarjalla sellaisia, olisi kertoa eränkävintä ja selviytymiseen liittyviä hyviksi havaittuja niksejä ja kokemukseen perustuvia elämänlaadun parantajia metsäisissä olosuhteissa. Osa on varmasti lukijoille itsestäänselvyksiä mutta kokemukseni mukaan aika monelle myös uusia tai ainakin kokeilemattomia asioita.

Tässä jutussa aloitetaan pääosin sulan maan ajan nikseillä. Juttua varmasti olisi koko lehden sivujen täyteen, mutta yritetään pysytellä kohtuullisissa mittoissa.

Ensimmäiset asiat ensiksi. Jalat.

Tämä pätee ympäri vuoden, oli keli sitten kuiva ja kuuma, märkä tai kylmä. Jalkojen pitäminen kuivina on ihan ensiarvoisen tärkeä asia. Märät tai kosteat jalat hiertyvät helposti rakoille, ovat epämukavat, ja yöllä unen pääseminen on paljon helpompaa, kun jalois-

sa on kuivat ja lämpimät sukat.

Kuinka tämä sitten toteutetaan ilman vaihtokenkiä tai kymmeniä kuivia sukkapareja? Tämä varsin helppo, halpa ja yksinkertainen juttu kannattaa ottaa ihan päivittäisiin rutineihin. Otetaan tabloid-koon sanomalehdestä aukeama, ja taitellaan sopivaksi kenkään pohjallisen päälle, katso ohainen kuvasarja. Halutessaan voi käyttää useampainkin, esimerkiksi yhtä arkkiä pohjallisen alla ja toista sen päällä.

Paperi imee kosteutta kengästä, ja se kannattaa vaihtaa kelin ja jalan hikoilun mukaan useamman kerran päivässä. Omasa käytössä noin kolmen tunnin vaihtoväli on tullut havaittua hyväksi. Yöksi sitten tehdään paperista ilmava pallo ja laitetaan kengän sisään imemään kosteutta, jolloin kenkä kuivaa yölläkin paljon tehokkaammin kuin pelkästään tuulettamalla. Huomioitavaa on, että mitä kiiltävämpi paperi, sen huonompi; eli käytetään ihan sitä tavallisinta sanomalehtipaperia.

Kosteiden sukkiä kuivaminen liikkeessä taas tapahtuu kääreisellä sukkiä varsi vyön ympäri ja laittamalla sukat nivusiin kuivumaan. Likomärät sukat sitten väännetään kuiviksi ja kuivatellaan nuotiolla, niitä ei kannattane laittaa valuttamaan vettä housuihin...

Kosteat sukat kuivuvat aika hyvin parin-kolmen tunnin aikana, jonka jälkeen taas vaihdetaan kuivat sanomalehdet kenkiin, ja kengissä olleet sukat kuivumaan.

Puukon ylläpito ja teroitus.

Vanha kiinalainen sananlasku sanoo: "Tylsällä puukolla ei tee yhtä miltään". No, ei se kiinalainen ole. Eikä edes sanonta. Ymmärtänette kuitenkin ajatuksen. Siihen, miten outo asia puukon teroitus ympäri Pohjanmaata on, en ota kantaa, mutta moneen otteeseen on tullut huomattua, ettei kyseinen salatiede ole kovinkaan tuttu juttu. Aika erilaisia lähestymistapoja aiheeseen on nähty. Mutta eipä huolta, treenaamalla oppii tämänkin, jopa mi-

nunlainen umpiluupää noin 30 vuoden harjoittelun tuloksena saa pidettyä terät jo jollain mallilla.

Tässä kuitenkin pari toimivaa niksiä puukottimien hoitoon: Posliinisen lautaisen tai kahvikupin pohjassa on lasittamaton reunus. Se toimii hyvin keraamisen teroituspuukon korvikkeena. (Välihuomiona; tulppasulake toimii myös, ja se onkin muotonsa puolesta kuin tehty luistimen terän ylläpitoon!) Puukon terän sivua pyyhkäisemällä muutaman kerran kupin pohjaan saa poistettua terään syntyne-

tä kierrettä ja näin ylläpidettyä terävyyttä. Tylsäksi päässeen puukon teroitukseen keino ei kuitenkaan sovellu.

Teroituksessa tärkeä asia on oikean teroituskulman löytäminen, ja se saattaa olla hankalaa aloittelevalle teroittajalle. Piirtämällä permanenttitussilla viivan terän kapenevaan osaan, viisteeseen, näkee mistä kohti liippa hioo terää. Kun liipan oikea kulma alkaa olla hallussa, riittää ihan pari millia leveä viiva piirrettynä aivan terän terävimpään osaan, teränsuuhun,

jota siis halutaan liipalla teroittaa. Tavoitteena ei siis ole hioa terää viisteenkulmassa, vaan oikeassa kulmassa, jolla terän materiaalia hiotaan teränsuulta. Hiotaan tussin viiva pois teränsuulta molemmin puolin terää, tarkistetaan terävyys ja toistetaan tarvittaessa. Tokikaan tällä metodilla ei aivan partaveitsenterävää terää tehdä, mutta vuolu-puukolle ei sellainen ole tavoitteenakaan.

Visa Björn

1. Huollettava puukko, kaksipuoleinen timanttiliippa ja permanenttitussi

3. Eri kulmat. Terän tyvessä oikea teroituskulma ja muuttuu kärkeä kohti lappeen suuntaiseksi, jolloin lopulta liippa ottaa enää siihen terän sivuun.

2. Terä tussattu, eli tässä on näön vuoksi tussattu koko teränsivu, että näkee mihin liippa ottaa milläkin kulmalla.

4. Ohut tussaus. Tässä on vain ohut tussin viiva, josta näkee hyvin, onko opittu kulma kohdallaan. Liippa ei saisi teroitettaessa purra ainakaan yhtään tussijäljen ohi.

1. Tabloid-koon lehden aukeama on taiteltu kahdesti, eli ensin taitoksen mukaan puoleksi ja sitten taas puoleksi.

2. Taiteltu valmiiksi, eli edellisestä vielä kertaalleen puoleksi, jolloin sanomalehti on kutakuinkin pohjallisen kokoinen.

3. Kenkään laitetaan ensin pohjallinen pohjalle ja sitten tuo sanomalehti päälle. Sinne se muotoutuu jalan mukaan.

4. Yön ajaksi siis pohjallinen pois kengästä kuivumaan, ja löysä paperitolio tai pari kenkään sisälle imemään kosteutta.

Visa Björn

Kuva: Mikko Oja

Reservin yliluutnantti ja pitkän linjan maanpuolustusaktiivi, joka on toiminut MPK:n kouluttajatehtävissä 15 vuotta.

Sissi-, tiedustelu- ja elonjäämiskoulutuksen erikoisosaaja Ja Pohjois-Suomen sissi- ja tiedustelukillan puheenjohtaja.

Kokemuksia Atlantin takaa – reservin luutnanttina Yhdysvaltain maavoimien reserviupseerikurssilla

Olin keväällä 2020 opiskelijavaihdossa Kansasin yliopistossa Lawrencen kaupungissa, mikä puolestaan sijaitsee Yhdysvaltain keskilännessä, Kansasin osavaltiossa. Opiskelin pääasiassa valtiotieteellisessä tiedekunnassa valtio-oppia ja kansainvälisiä suhteita, mutta hain myös opiskeluoikeutta sotatieteelliseen tiedekuntaan voidakseni suorittaa joitain minua kiinnostaneita kursseja. Tässä kirjoituksessa kerron yleisiä havaintojani ja kokemuksiani maavoimien reserviupseerikurssilta. Lisäksi kerron lyhyesti Yhdysvaltain asevoimien värväysjärjestelmästä miehistöön ja upseeristoon.

Historiallista taustaa

Yhdysvaltojen asevoimat koostuvat useasta puolustushaaraista. Yleisimmin mainittuja ovat maavoimat, ilmavoimat, merijalkaväki, laivasto ja erikseen kansalliset ja ilmakansalliskaartit. Yhdysvalloissa ei ole ollut käytössä yleistä asevelvollisuutta sitten 1970-luvun, jolloin järjestelmä lakkautettiin. Nykyisin asevoimien kaikki jäsenet alokkaasta kenraaliin saavat palkkansa Yhdysvaltain liittovaltiolta, ja niin miehistö kuin upseeristo ovat määräaikaisissa palvelusuhteissa.

Miehistötasolle värväytyessä houkuttimet ovat laajat: ilmainen terveydenhoito, palkka ja muut uramahdollisuudet houkuttelevat nuorisoa palvelukseen. Miehistötasolla jokaisella on mahdollisuus edetä sotilasmestariksi asti. Yhdysvalloissa ei ole suomalaisessa mielessä erillistä aliupseerikoulua, vaan ylennykset aliupseeristossa perustuvat palveluksessa vietettyihin vuosiin ja sitoutumiseen jatkaa palvelusta.

Erilaisia väyliä upseeristoon

Yhdysvaltojen asevoimien upseeristo koulutetaan myös suomalaisesta järjestelmästä poikkeavalla tavalla. Yhdysvalloissa tie upseeriksi toteutuu mm. kadettikoulun, reserviupseerikurssin ja kenttäylennyksen avulla. Yhdysvalloissa on Suomen kadettikouluun verrattavia kouluja jokaisella puolustushaaralla: maavoimien kadettikoulu West Pointissa, laivaston ja merijalkaväen kadettikoulu Annapolisissa sekä ilmavoimien kadettikoulu Colorado Springsissä.

Sotahistorian oppitunti alkamassa. Kuva Manolis Huuki

Kadettikoulujen lisäksi siiviiliyliopistossa opiskelevat voivat hakeutua erilliselle ROTC (*Reserve Officers' Training Corps*) -kurssille, mikä vastaa Suomen reserviupseerikoulua; opiskelija suorittaa yliopistossa oman yliopistotutkintonsa ja siinä ohessa osallistuu oman puolustushaaransa kurseille. Valmistuttuaan esimerkiksi oikeustieteiden kandidaatiksi, opiskelija on sitoutunut työskentelemään upseerin virassa minimiajan, jonka jälkeen ura voi jatkua tai erota vakinaisesta palveluksesta.

Jo yliopistosta valmistuneet voivat hakeutua erilliselle OCS-kurssille (Officer Candidate School, upseerikokelaskoulu), jonka suorittaneet nimitetään upseerin virkaan (commission). Näiden lisäksi on olemassa tapauskohtaisia väyliä, kuten taistelussa osoitetut kyvyt, jotka joltavat kenttäylennykseen (battlefield commission) miehistöarvosta vänrikiksi. Näitä henkilöitä kutsutaan asevoimissa ”mustangeiksi”, ja he voivat myös edetä asevoimissa aina kenraaliksi asti.

Omat kokemukseni Kansasin yliopiston reserviupseerikurssilla (Army ROTC)

Oman opiskeluvaihtoni alussa päätin hakeutua myös reserviupseerikurssin sotatieteiden kurseille. Opetus järjestettiin sotatieteellisessä tiedekunnassa, mikä koulutti upseereita kaikkiin puolustushaarihin. Osallistuin maavoimien opetuksen yliopiston maskotin mukaan nimetyssä Jayhawk-pataljoonassa.

Halusin erityisesti osallistua sotahistorian tunneille, mutta katsoin hieman myös muita tarjolla olleita kurs-

seja. Esittelin itseni apulaisprofessorina toimineelle ja poikkeusluvista vastanneelle Majuri Zhangille. Kerroin olevani suomalainen, jalkaväkijäntaustainen reservin luutnantti, ja omaavani alemman korkeakoulututkinnon. Zhangille nämä olivat riittäviä perusteita ja sain luvan osallistua minua kiinnostaneille kurseille. Valitsin lopulta Army 450 -kurssin maavoimien reserviupseerikurssilla.

Luokkaopetus oli järjestetty iltaisin alkaen klo 17.00, ja itse opetuksen vetivät vakinaisen armeijan palveluksessa toimineet aliupseerit. Yliväpeli Richards ja väpeli Wolford pitivät oppituntien tunnelman karkottamiseksi ja innostivat kadetteja opinnoissa. Minulle jäi erityisesti mieleen Richardsin oppitunti, koska hän oli saanut majuri Zhangilta tietoonsa taustani ja hän tietysti kysyi luokan sotilasarvoltaan vanhimmalta, ”onko ok, jos kiroilen opetuksen aikana?” Hieman hymähdin kysymykselle ja totesin, ettei asia haittaa minua, sillä ”kyllä meillä Suomessakin aliupseerit osaavat veistellä kielellisin keinoin”.

Kurssi käsitteli pääasiassa Yhdysvaltain sotahistoriaa, ja kurssin sisältöön kuului taisteluanalyysin tekeminen Afganistanin sodan taistelusta. Tämä analyysi olisi perustunut Fort Leavenworthin sotilastukikohdan vierailun yhteydessä tehtävään esitykseen, jonka pitäjänä olisi ollut tuossa taistelussa komppanian päällikkönä toiminut kapteeni, nykyinen everstiluutnantti. Koronakevään takia huhtikuulle suunniteltu vierailu peruttiin, ja kurssi suoritettiin verkko-opiskelupohjaisesti Zoom-etäopetustyökalua käyttäen. Vaikka kurssin

Pohdintoja

Näin ulkopuolisen silmissä Yhdysvaltain upseerijärjestelmä tuntui toimivalta. Nuoret olivat motivoituneita ja innokkaita oppimaan uutta. Annoin oman panokseni luokkaopetukseen kertomalla suomalaisista taisteluista ja vertaamalla suomalaista järjestelmää yhdysvaltalaiseen järjestelmään. Voin suositella kokemusteni perusteella amerikkalaisten yliopistojen reserviupseerikurssien kursseja niille nuorille, jotka harkitsevat vaihto-opiskelua Yhdysvalloissa.

Erityisesti olen kiitollinen kurssin yhteishengestä ja kadettien innosta palvella maataan. Kiitin viimeisen

Zoom-oppitunnin päätteeksi aliupseereita kurssin opetuksesta. Lisäksi totesin kadeteille, miten Yhdysvaltojen läsnäolo maailmalla on tärkeää myös Suomen kaltaisille pienille maille, ja toivotin onnea tuleville opiskeluvuosille Kansasin yliopistossa sekä antoisaa palvelusta heidän isänmaansa palveluksessa. Kaikkien näiden kokemusten perusteella pidän Yhdysvaltoja edelleen ja jatkossakin vapaan maailman majakana, ja jonka asevoimien ansiosta myös meillä on Euroopan mantereella turvallisempaa elää.

Manolis Huuki
valtiotieteiden kandidaatti
reservin luutnantti
Kannus

Väpeli Wolford esittelemässä jalkaväkiaseiden kehitystä Yhdysvaltain asevoimissa. Kuva Manolis Huuki

Kansasin yliopiston sotatieteellinen tiedekunta. Kuva Manolis Huuki

Sotilaspoika, Jussi Isotalo

90 vuotta 20.6.2020
(Kälviällä perhepiirissä)

1930-luvun lopulla ja 1940-luvun alussa ei pikupojilla Härmässä, eikä varmaan muuallakaan ollut kodin ulkopuolinen harrastustoiminta kovin laajaa, sillä kotiaskareihin osallistuttiin koko perheen voimin ja harrastukset tapahtuivat pääosin pihapiirissä. Kotona isänmaallisuus ja siihen liittyvä toiminta vaikutti minuunkin voimakkaasti ja sotilaspoikatoimintaan osallistuminen tuntui luontevalta ja jännittävältä. Kokoonnuimme Ala-Härmässä, Voltin koululla, missä myös perheemme asui (äiti Maritta toimi opettajana Voltin koulussa tuolloin). Ryhmässämme oli muistaakseni 30-40 poikaa, joten sotilaspoikatoiminta oli Etelä-Pohjanmaalla suuressa suosiossa poikien keskuudessa, kuten maanpuolustusaate muutenkin. Toimintaan kuului monenlaisia yhdessä tekemistä ja myös sotilaallisen käytöksen omaksumista. Jonkun verran perehdyttiin myös kotiseudun puolustamiseen. Puolustaminen tarkoitti mm. lähimetsiin sotilaspoikaporukalla meidän tekemiä korsuja, joihin ajatelimme vihollisten vankien päätyvän kiinni jäädessään. - Näin ei kuitenkaan tainnut tapahtua, mutta meille sotilaspojille se tuntui tärkeältä tehtävältä ja oppihan siinä samalla toimimaan ryhmässä tehokkaasti. Noita ”korsukuoppia” saattaa vieläkin löytyä Ala-Härmän metsistä, Voltin kylän lähiympäristöstä.

Sota-aikana käskykorttien vienti lähialueen koteihin oli yksi tehtävä, joka on jäänyt mieleeni vastuullisena sotilaspojan tehtävänä. Tähtäysharjoituksiakin pidettiin tyhjillä aseilla, ja joillakin taisi olla kotoa myös omia pienoiskiväärejä, joilla voitiin harjoitella. Muistan, että jossain vaiheessa pääsin kokeilemaan ampumista ja pelkäsin aseiden potkaisua niin paljon, että sain olkapään ja aseiden välillä tyynyn pehmittämään potkaisua. - Noh, eihän se pienoiskivääri juuri potkaissut, joten pelko osoittautui turhaksi.

Sankarihaudoilla olimme jossain vaiheessa myös mukana kunniavartiossa, kun sodassa kaatuneita siunattiin hautaamalle. Yksi mieleeni jäänyt kohokohta oli vuonna 1943 järjestetty ryhmänjohtajakurssi Kuortaneella, johon pääsin osallistumaan 13-vuotiaana.

Kuvassa olen eturivissä 7. poika oikealta

Yhtenä päivänä kurssilla vieraili jääkärieversti Laurila, joka oli taitava ja pidetty eteläpohjalainen johtaja, ja muistaakseni toimi silloin Vaasan sotilasläänin komentajana.

Keskikoulun kävin Kauhavalla ja lukion Lapualla. Viikot asuin siis poissa kotoa Ala-Härmästä, mistä kuljin junalla kouluun. Ylioppilaaksi pääsyn jälkeen 1950 hain Eläinlääketeolliseen korkeakouluun Helsinkiin, minne meninkin heti armeijan jälkeen 1951. Varusmiesaikana olin Uudenmaan Rakuunarykmentissä (URR) ja upseerioppilana reserviupseerikurssi 72:lla.

Armeija-aikana kunniatehtäväni oli hoitaa ja huolehtia Mannerheimin ratsusta Käthystä Ypäjällä. Vain harvoilla oli oikeus tulla hevostalliin ja varsinkin Marskin hevosen pilttuuseen, jossa pidin huolta Käthyn kunnosta. Helmikuussa 1951 Käthy-hevonen oli Marskin hautajaisaattueessa mukana tiineenä, kun me RUK:n oppilaat olimme Mannerheimintien varrella kunniavartiossa seuraamassa suurta hautajaisseremoniaa. Käthy oli puettu Ruotsin hovista lainattuun mustaan suruloimeen. Eläinlääkäriopinnot aloitin Helsingissä ja valmistuin Tukholmasta 1959 keuhkolla.

Opiskeluajanani olin monissa kunnissa viransijaisena ja syksyllä 1959 tulin eläinlääkäriksi Keski-Pohjanmaalle, Kälviälle. Otin silloin vastaan 1.7.1960 perustetun Kälviän, Lohtajan ja Ullavan kunnaneläinlääkärin viran. Jäytyäni eläkkeelle kunnaneläinlääkärin virasta, jatkoin eläinlääkärin ammatinharjoittamista aina tämän vuoden (2020) tammikuuhun saakka. Nyt olen eläkkeellä myös henkisestikin ja nuoremmat saavat hoitaa jatkoon.

Vuonna 1953 tapasin ensimmäistä kertaa vaimoni Helenan. Hän oli Suomussalmen rovastin, Lauri Ferdinand Säipän tytär, jonka tapasin pääsiäisenä Heränneitten ylioppilaskodin kuoron laulureissulla Kainuussa. Tuleva appiukoni, rovasti Lauri Säippä vihki meidät 1956 Suomussalmen kirkossa. Raatentie ja Suomussalmen taistelut ovat tulleet minulle tutuiksi monien tarinoiden ja tosikertomusten kautta näiden 64 yhteisen vuoden aikana. Perheeseemme saimme kaksi tyttöä ja kaksi poikaa, ja meillä on yhteisiä harrastuksia musiikin ja metsästyksen parissa edelleen.

Kuorotoiminnassa olen ollut mukana koko ikäni ja edelleen laulan Kokkolan Lauluveikot -mieskuorossa tenorina. Metsästyksen ja kanakoiraharrastus ovat myös

luonnollisesti olleet lähellä sydäntä, ja poikieni kanssa olemme yhdessä käyneet metsällä kotimaassa ja ulkomaillakin.

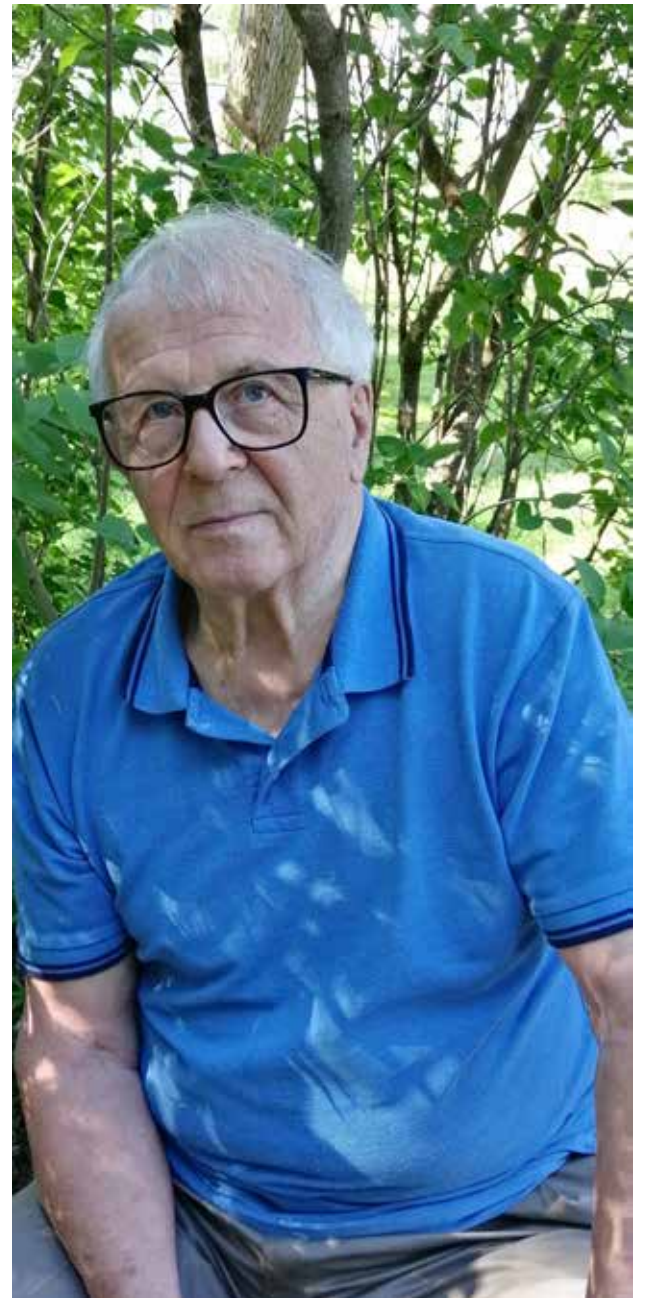
Palveluharrastus ja Lions-toiminta on myös ollut minulle merkityksellistä ja siinäkin olen toiminut aktiivisesti 60-luvun alusta saakka. Kälviän Reserviupseerit ja naiset -toimintaan liityimme vaimoni Helenan kanssa vuonna 1960, Erkki Torvelan ollessa silloin puheenjohtajana. Nykyään Kälviällä pidetään yllä vanhaa suojeluskuntataloa reserviläisvoimin. Tule tutustumaan.

Harrastukset ovat tuoneet monia unohtumattomia elämyksiä arkeen ja antaneet minulle paljon ystävyys-suhteita, joista useat ovat kestäneet läpi koko elämän. Terveisin Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehden lukijoille haluan kannustaa ja rohkaista Teitä kaikkia ottamaan rohkeasti johtajuutta hyvien harrastusten parissa ja varmistamaan siten hyvien harrastusten jatkumisen ja maanpuolustusperinteen säilymistä tässä muuttuvassa maailmassa.

”Luovuta Isänmaasi Onnellisempaan Nouseville Sukupolville”
Kälviällä 4.6.2020 (Suomen Puolustusvoiman lipujuhlapäivänä)

Jussi Isotalo

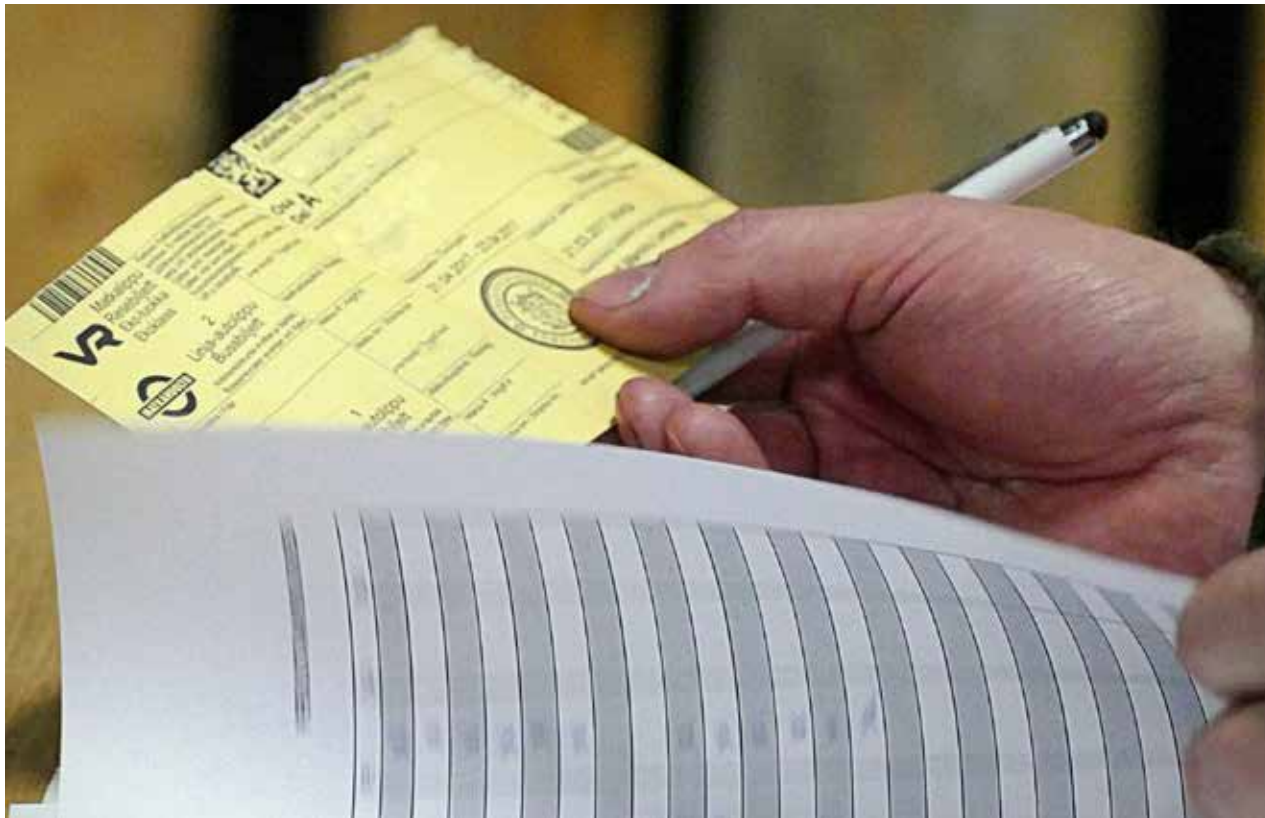
Haastattelija: Jukka Isotalo

Suomessa on maailman paras kriisinsietokyky, mutta parannettavaakin löytyy

Vahvan kriisinsietokykymme perusta on valmius ja luottamus. Suomessa on maailman kärkivalmiudet yhteiskunnan ja yksilötason toimintaan kriisitilanteissa. Luottamuksemme viranomaisiin, viranomaisyhteistyö, kriisitilanteiden valmiusharjoittelu, sekä laaja vapaaehtoisuuskenttämme takaavat valmiutemme. Olemme tunnollisia. Suomalaisia on kansainvälisissä vertailuissa kehuttu viranomaisohjeiden noudattamisesta. Meillä on historia ja kulttuuri, jossa ongelmat selätetään yhdessä, ja jos virheitä tulee, ne vaaditaan korjattavaksi. Osaamme jonottaa, myös kahden tai viiden metrin välein.

Suomalaisen kriisinsietokykyyn mahdollistajina toimivat korkeatasoinen koulutusjärjestelmämme, terveydenhuoltojärjestelmämme, oikeusjärjestelmämme ja sisäisen turvallisuuden viranomaiset, maanpuolustusjärjestelmämme ja yleinen asevelvollisuus, toimintakulttuurimme ja yhteistyö, huoltovarmuustasomme sekä yksilöidemme kyky oman toimintakyvyn ylläpitämiseen. Erityisvahvuutenamme meillä on noin 900 000 reserviläistä, jotka ovat saaneet koulutusta (sotilaallistenkin) kriisitilanteiden hallintaan normaali-, häiriö- ja poikkeusolosuhteissa. Lisäksi yhteiskunnan avaintehtävissä toimivat harjoittelevat kriisitilanteita varten valmiusharjoituksissa ja mm. maanpuolustuskursseilla. Olemme harjoitelleet,

Pohjanmaan reserviläiset arvostavat heille annettua sotilaallista koulutusta. Kuva Jouko Liikanen

olemme varautuneet.

Kokonaisturvallisuuden kehittäminen Joissakin asioissa voimme silti olla myös parempia. Kannatamme yhteiskunnan kokonaisturvallisuus- ja varaamisrekisterin perustamista. Yhteiskunnan turvallisuushkiin varautumista ja kokonaisturvallisuuden toimintamalleja käsitellään mm. yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (YTS 2017). Turvallisuusuhat ovat moninaisia: Tunnettuja uhkia ovat esimerkiksi sotilaalliset, taloudelliset tai terveydelliset uhat – kuten Covid-19.

Varautumisemme on hyvää, mutta ei nykyisellään tunnista hyvin yksilötason osaamisista, ammattipäte-

vyyksiä tai varauksia eri viranomaisien käyttöön. Yleinen varaamis- ja osaamisrekisteri olisi tapa lisätä valmiuksiamme tunnistaa osaamista sekä vapaaehtoisia henkilöitä, joita voi hyödyntää erilaisten kriisien avaintehtäviin. Samalla varaamisrekisteri selkeyttäisi henkilötason varaamista poikkeusolojen tehtäviin tuomalla esiin mahdolliset päällekkäiset varaukset. Suomen Reserviupseeriliitossa katsomme maanpuolustusvelvollisuuden ja asevelvollisuusjärjestelmän, mukaan lukien siviilipalveluksen kehittämisen kokonaisturvallisuusnäkökulmasta tärkeäksi, nykyvahvuuksiin pohjaten. Yleisen asevelvollisuuden järjestelmäm-

me on maailman kärkeä – niiden osalta, jotka varusmies- tai vapaaehtoisen palveluksen suorittavat. Maanpuolustusvelvollisuus koskee kaikkia kansalaisia, mutta reilusti alle puolet ikäluokasta saa siihen koulutuksen. Eritoten naisten mahdollisuutta saada yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden koulutusta ja mahdollisuuksia kriisiajan tehtäviin tulee edistää. Siviilipalveluksen sisältöä tulee kehittää sekä osallistujan että yhteiskunnan turvallisuusjärjestelmän intressejä palvelevaksi. Varusmies- tai vapaaehtoisen palveluksen Puolustusvoimissa suorittaneilla on hyvät valmiudet toimia muissa kokonaisturvallisuuden

tehtävissä, eritoten sen jälkeen, kun tehtävät sotilaallisessa maanpuolustuksessa päättyvät. Nykyinen yleisen asevelvollisuuden ja maanpuolustusvelvollisuuden kehittämisen keskeisenä ajatuksena tulee olla yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden lisääminen ja maanpuolustustahdon vahvistaminen. Vapaaehtoisuus tulee ottaa käyttöön tehokkaammin. Suomessa on vahva kulttuuri vapaaehtoisuuden ja tehtäviin sitoutuneiden hyödyntämiseen, myös häiriö- ja kriisitilanteissa: vapaaehtoisuus tulee ottaa käyttöön tehokkaammin. Suomessa on vahva kulttuuri vapaaehtoisuuden ja tehtäviin sitoutuneiden hyödyntämiseen, myös häiriö- ja kriisitilanteissa: vapaaehtoisuus tulee ottaa käyttöön tehokkaammin. Suomessa on vahva kulttuuri vapaaehtoisuuden ja tehtäviin sitoutuneiden hyödyntämiseen, myös häiriö- ja kriisitilanteissa: vapaaehtoisuus tulee ottaa käyttöön tehokkaammin.

miminen kuntien tukena. Vallitsevassa Covid-19-poikkeustilanteessa vapaaehtoisuuden hyödyntäminen ja toimintamallien kehittäminen on toistaiseksi näytetty jääneen kaipa-alaiseksi. Valmiuksia vastaanottaa apua ja tukea tulisi kehittää, oli yhteiskunnallisen vapaaehtoistuen tarjoaja yksilö, yhteisö tai yritys.

Kokonaisturvallisuuden periaate on yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS 2017) kantava ajatus. Sen mukaan yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan viranomaisien, elinkeinoelämän sekä järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Turvallisuus rakennetaan yhdessä.

Edellä mainittu varaamis- ja osaamisrekisteri nähdäkseen helpottaisi tätä suunnittelua henkilötasolla tulevia häiriö- ja poikkeustilanteita ajatellen.

Yli luutnantti (res) Aaro Mäkelä Suomen Reserviupseeriliiton puheenjohtaja

Taistelukenttä 2020 on julkaistu

Tiedote 8.6.2020

Opetuskäyttöön tuotettu Taistelukenttä 2020 pyrkii kuvaamaan nykyaikaista sodankäyntiä mahdollisimman realistisesti. Taistelukenttä 2020 on osa laajempaa oppimateriaalipakettia, jonka tuotanto alkoi jo vuonna 2016. Taistelukenttä 2020 on erityisesti varusmieskoulutukseen tarkoitettu opetusvideo. Video on osa alokasjaksolla sekä aliupseeri- ja reserviupseerikursseilla annettavaa taistelukoulutuksen oppimateriaalia. Videota hyödynnetään myös reserviläisten ja henkilökunnan koulutuksessa.

Taistelukentän tarkoitus on antaa koulutettaville realistinen kuva Puolustusvoimista kokonaisuutena, poikkeusolojen olosuhteista ja toimintaympäristöstä sekä uhkamalleista ja valmiuden säätelystä. Puolustusvoimien palvelukeskus on tuottanut opetuselokuvan Pääesikunnan tilauksesta vuosien 2016-2020 aikana. Elokuva korvaa vuonna 1998 julkaistun aiemman Taistelukenttä-elokuvan. Taistelukenttä-oppimateriaalin projektipäällikön, majuri Ville Kostianin mukaan opetusvideoilla pyritään havainnollistamaan ilmiöitä, joita on muilla keinoin hankala tuoda esille.

- Videoissa näytetään usein ongelmatilanteita, mutta ennen kaikkea ratkaisuja niiden selvittämiseksi. Lähiopetustilanteessa keskustelu opetusvideon esittelemästä aiheesta tai ilmiöstä kouluttajan kanssa on keskeistä, Kostian kertoo. - Taistelukenttä on suomalaisten alan asiantuntijoiden näkemys siitä, mitä sota voisi nykyaikana olla. Tavoitteemme on ollut kuvata sitä mahdollisimman realistisesti koulutettaville. Taistelukenttä 2020 on nähtävillä Puolustusvoimien Youtube-kanavalla

Puolustusvoimat | puolustusvoimat.fi | info@mil.fi

Vastaerikoisjoukkotoiminnan harjoitus Parolannummella.

Kuva: Jouko Liikanen

Ritarien rivit ojennukseen

Kokkolassa vietettiin 12.3.2020 arvokas tilaisuus, kun Oy M. Rauanheimo Ab:n toimitiloissa Satamatulintiellä paljastettiin kaksinkertaisen Mannerheim-ristin ritari nro 52:n, eversti Martti Ahon muistotaulu. Juhlaan oli kutsuttu Kokkolan kaupungin, Pohjanmaan aluetoimiston, veteraani-, perinne- ja maanpuolustusjärjestöjen edustajien lisäksi myös ritarisäätiön toimitusjohtaja, everstiluutnantti evp. Pekka Kouri. Hän luennoi vielä iltakuudelta kaupunginkirjaston avoimessa esitelmätalaisuudessa aiheesta Mannerheim-ristin ritarit. Ritariaiheisen päivän päätti Vapausotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen järjestämä pienimuotoinen tilaisuus Keski-Pohjanmaan Suojeluskuntajärjestön vuon-

Vapausotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen puheenjohtaja Jari Myllymäki ja Mannerheim-ristin ritarien säätiön toimitusjohtaja, everstiluutnantti evp. Pekka Kouri.

na 1927 rakennuttamassa Vartioliinassa, jossa nykyään toimii Kokkolan kaupunginteatteri. Perinneyhdistyksellä on siellä hallinnassaan huonetilat, perinnehuone, jonne on koottu maakunnallista ja paikallista esineistöä ja muuta materiaalia muistuttamaan jälkipolville maamme vapauden eteen tehdystä työstä, uhrauksista ja saavutuksista. Keskipohjalaisrykmentti JR 29:n kohtaloihin liittyvää materiaalia on siellä runsaasti esillä. Perinneyhdistys oli viime vuonna hankkinut kuvataulut kahdesta keskipohjalaisyyntyisestä Mannerheim-ristin ritarista, joita juhlistettiin 12.3.2020 ripustamalla nämä heidän kuvansa perinnehuoneen seinälle viiden muun ritarin rinnalle.

Lentomestari Urho Lehtovaara

”Ylipäällikkö on pvm:llä 9.7.44 nimittänyt Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-ristin ritariksi lentomestari Urho Sakari Lehtovaaran.

Lentomestari Lehtovaara on hävittäjälentäjänä osoittanut esimerkillistä urhoollisuutta, mutta samalla myös erittäin suurta rauhallisuutta ja harkintaa ollen nuoremmille kannustavana

esimerkkinä siinä, mihin peloton ja tilanteen hallitseva yksintaistelija pystyy. Peräänantamattomana sisunsa kannustamana on hän lukuisissa ilmataisteluissa tähän mennessä pudottanut 43 viholliskonetta, joista vihollisen nykyisen suurhyökkäyksen aikana 10 konetta.”

Majuri Auvo Maunula

”Ylipäällikkö on pvm:llä 8.9.42 nimittänyt Vapaudenristin 2. luokan Mannerheim-ristin ritariksi majuri Auvo Herman Toivo Maunulan. Majuri Maunula on omalla rohkealla lentotavallaan sekä henkilökohtaisesti hyvin aktiivisesti ja ahkerasti ottamalla osaa lentotoimintaan itse kannustaen laivueensa yhä parempiin suoriin, pystyen useimmat ajat hyvin pienellä koneäärällä pitämään maavoimat jatkuvasti sekä hyökkäys- että puolustusvaiheen aikana tietoisina vastassa toimineen vihollisen ryhmittä ja liikkeistä, mikä on useasti ratkaisevasti vaikuttanut joukkojemme menestykselliseen toimintaan.

Edelleen on hänen osatonsa jatkuvasti menestyksellisesti johtanut tykistöosien tulta sekä suorittanut laajoja ilmavalokuvauksia, mikä on tehnyt mahdolliseksi sen, että joukoilla on aina ollut käytettävissään hyvät kartat. Majuri Maunula on henkilökohtaisesti suorittanut tähän mennessä 112 sotalentoa, mikä määrää suuresti ylittää muitten vastaavassa virka-asemassa olevien sotalentojen lukumäärän.”

Teksti: Jouko Liikanen

Kuvat: Jouko Liikanen ja SA-Kuva

Lainaukset: Mannerheim-ristin ritarien säätiö

Reservin majuri Terho Tattari luovutti samassa tilaisuudessa perinnehuoneeseen Lotta Svärd -aiheisen kirjan, johon on koottu maakunnan ja paikallisten lottien käytössä olleita tunnuksia ja merkkejä sekä sodanaikaisia valokuvia muisteluineen. Kansion on aikoinaan koonnut Kokkolan Reserviupseerinaiset, joiden pj. Marjatta Hännikäinen toimitti sen Terho Tattarille sijoitettavaksi pysyvään paikkaan ja halukkaiden katseltavaksi.

Sotilassuvun edustajat, komentaja evp. Hannu Maunula ja setänsä, ritari nro 90, majuri Auvo Maunula. Vaasalainen Hannu Maunula saapui tilaisuuteen suoraan Nivalasta, missä hän oli juuri vetänyt itsepuolustusaiheisen kurssin.

Psykologinen vaikuttaminen kansalaisten maanpuolustustahtoon

Perinteisen psykologisen vaikuttamisen historia on yhtä pitkä kuin kirjattu historiankirjoitus. Toisen kansan tai valtion alistamisen merkittäviä keinoja on ollut psykologisin keinoin vaikuttaa kohdemaan tai alueen väestön asenteisiin ja arvoihin siten, että yrittää murentaa kohdealueen identiteettiä ja yhtenäisyyttä.

Psykologisen vaikuttamisen keskeinen argumentti ja operatiivinen kohde on horjuttaa kohdemaan ja kansan arvomaailmaa, kansallista itsetuntoa sekä manipuloida kansallista ja kansainvälistä historiaa, muuntamalla historiankirjoitusta aggressiivisen toimijan edun mukaiseksi, vääristelyllä, valehtelemalla ja muokkamalla historiaa omien etunäkökohtien mukaiseksi. Hyvinä esimerkkeinä tästä ovat sekä natsi-Saksan että Neuvostoliiton propagandakoneistojen toimet, joilla pyrittiin vaikuttamaan massojen mielipiteisiin sekä yksilöiden asenteisiin. Pyrittiin tietoisesti nostamaan katkeruutta ja tyytymättömyyttä vallitseviin olosuh-

teisiin sekä syyllistämään toimivia vallanpitäjiä. Massapsykootin reaktio mahdollisti taitavasti operoidut vaikuttamiset ryhmän kautta yksilöiden toimintaan. Tämä näkyi selvästi natsi-Saksan sekä Neuvostoliiton toiminnan peruslähtökohtina.

Tyytymättömyyden lietsonta disinformaation välineenä

Valtiollisia ja kansallisia alueinterventioita suunnitelleet tahot pyrkivät saamaan kohdealueensa väestön keskuudessa vihaa ja katkeruutta omiin vallanpitäjinensä ja näin saadesaan aikaan kapinamieliläisiä kohdealueen väestössä. Näissä tilanteissa historia tietää kertoa, että kohdealueiden älymystö piti saada tukemaan muutosta tai osa siitä piti eliminoida eri keinoin, mikäli se ei aggressiivisen toimijan kannalta ollut muutoin hoidettavissa.

Elämme tänään massiivisen disinformaation aikaa. Meihin pyritään vaikuttamaan moniulotteisella informaatiomassalla, johon

kuuluvat suorat ja epäsuorat vaikuttamisvälineet. Sosiaalisessa mediassa vieraat tekijät levittävät disinformaatiota ja pyrkivät mitätöimään isänmaamme historiaan kuuluvia merkittäviä tapahtumia. Esimerkkeinä näistä ovat historiamme oudot uustulkinnat ja tarkoitukselliset totuuden vääristelyt. Viimeisen meidän kannaltamme merkityksellinen vaikutusyritys on valtioneuvoston tilaama Venäjä-selvitys. Selvitys on varsinainen nollatutkimus. Siinä fokus on selkeästi Venäjää kriittikittömästi tukeva Kremlin näkökantoja korostava yleisote. Merkittävää psykologista vaikuttamista jo valtiotasolla Venäjän intressejä korostava tuotos, jossa Venäjän aggressio ja interventio politiikka jätetään täysin huomioimatta.

Psykologinen vaikuttaminen aggression välineenä on tänä päivänä kaikilla toiminnan tasoilla vaikuttavaa suunniteltua hyökkäystoimintaa, jonka tarkoitus on valmistella tarvittaessa fyysisempiä toimintatapoja. Taustalla ovat imperia-

listiset päämäärät, jotka naamioidaan enemmän tai vähemmän taitavasti. Tarkoituksena on myös herättää pelkoa ja ahdistusta ja näin kansamme sotatraumaa hyväksi käyttäen vaientaa asiallinen kritiikki.

Psykologisen vaikuttamisen keskiössä on ollut ja on Suomen mahdollinen Nato-jäsenyys. Venäjä on kyennyt Suomen sotatraumaa taitavasti hyväksikäyttämään, vaikuttaen suomalaisten Nato asenteisiin. Venäjä uutisoi vahvasti mm., ettei se halua Natoa rajoilleen, koska kokee Naton uhkaavan sen turvallisuutta. Tosiasia on kuitenkin se, että Nato on ainoa sotilaallinen toimija, joka voi estää Venäjän imperialistiset haaveet. Meillä tähän kysymykseen liittyvä keskustelu on myös psykologisesti mystifioitu niin, että asiallinen faktoihin perustuva avoin keskustelu on kyetty rampauttamaan niin, että todelliset faktat on saatu siirrettyä vain mustavalkoiseksi argumentoinniksi. Edellisen keskusteluteeman psykologisointi perustuu fantasiaan omasta uskotta-

Jussi Rytönen, majuri res. psykoterapeutti

vasta puolustuksesta, jonka faktoja poliitikot eivät pysty eivätkä halua tarkempaan tarkasteluun. Edellinen tosiasia kertoo surullista kieltään siitä, että psykologinen vaikuttaminen, jota meihin on kohdistunut, on pelottavalla tavalla onnistunut.

Suomalaisten maanpuolustustahto lisääntynyt koronakriisin aikana

Reserviläisliitto (RES), Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) ja Maanpuolustuskoulutus (MPK) kartoittivat Taloustutkimuksella suomalaisten mielipiteitä maanpuolustuksesta koronakriisin ollessa jo päällä. Lisäksi RES ja RUL selvittivät omien jäsentensä asenteita vastaavilla maanpuolustustahtoa mittaavilla kysymyksillä.

Suomalaisten osallistumisvalmius maanpuolustuksen eri tehtäviin oli noussut verrattuna vuoden takaiseen tutkimukseen. Jopa 90 prosenttia suomalaisista olisi itse valmis osallistumaan maanpuolustuksen eri tehtäviin kykyjensä ja taitojen mukaan, mikäli Suomeen hyökkäitisiin. Viime vuonna vastaava luku oli 84 prosenttia. Maanpuolustusjärjestöjen jäsenistössä valmius oli vielä korkeampi: RUL:ssa

tätä mieltä oli 98 prosenttia vastaajista ja RES:ssä 97 prosenttia.

– Koronakriisi on yhdistänyt suomalaisia ja korostanut kokonaisturvallisuuden käsitettä. Maanpuolustus on muutakin kuin vain valtioiden välistä voimantittelöä. Maanpuolustus

kuuluu kaikille ja tämä tutkimus osoittaa sen, että näin suomalaiset myös itse ajattelevat, toteavat maanpuolustusjärjestöjen toiminnanjohtajat.

Maanpuolustusvelvollisuus on Suomen perustuslain 127. pykälässä määritelty velvollisuus, jonka mukaan jokaisella kan-

salaisella on velvollisuus osallistua isänmaan puolustukseen tai avustaa sitä lain tarkemmin määräämällä tavalla. Maanpuolustusvelvollisuus kattaa Suomessa asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, työvelvollisuuden sekä velvollisuuden osallistua väestönsuojeluun.

Naisille sotilaallinen yhteistyö tärkeämpää, miehille taas vahva maanpuolustustahto

Kun suomalaisilta kysyttiin Suomen maanpuolustuksen vahvuuksia, niin kolme tärkeintä olivat yleinen asevelvollisuus, sotilaallinen yhteistyö muiden valtioiden kanssa ja suomalaisten vahva maanpuolustustahto. Sukupuolten väliset erot tulivat Taloustutkimuksen tekemän kyselyssä vahvasti esille. Sen mukaan molemmat sukupuolet pitivät tärkeimpänä yleistä asevel-

vollisuutta, mutta naisilla toiseksi tärkein Suomen maanpuolustuksen vahvuus oli sotilaallinen yhteistyö muiden valtioiden kanssa. Miehillä toiseksi tärkein vahvuus oli puolestaan suomalaisten vahva maanpuolustustahto.

– Synnä tähän on varmasti se, että enemmistö asepalveluksen suorittaneista on edelleen miehiä, huomauttavat toiminnanjohtajat.

Tulokset poikkesivat jonkin verran maanpuolustusjärjestöjen tekemissä kyselyissä. Sekä RUL:n että RES:n tuloksissa suomalaisten vahva maanpuolustustahto nousi sukupuolesta riippumatta toiseksi tärkeimmäksi vahvuudeksi. Tämä viittaa siihen, että naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa toimiminen nostaa maanpuolustustahtoa mer-

kitystä.

– Kutsuntojen ulottaminen koskemaan koko ikäluokkaa voisi lisätä maanpuolustustahtoa ja sen merkitystä myös naisilla, toiminnanjohtajat arvioivat. Taloustutkimus selvitti suomalaisten mielipiteitä maanpuolustuksesta 24.3.–31.3.2020 välisenä aikana. Tutkimuksessa haastateltiin puhelimitse 1 004 iältään 15–79 -vuotiasta suomalaista ja data painotettiin vastaamaan vastaavan ikäistä Suomen väestöä. Tutkimuksen virhemarginaali koko otoksen osalta on 3,2 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Reserviläisliitto 19.5.2020

Samövning som höjer förmåga och sänder signaler

6 JUNI, 2020 | ROBIN HÄGGBLOM

Robin Häggblom, om vad USA och deras allierade velat kommunicera med den senaste tidens samövningar.

Nyligen har USA genomfört ett antal samövningar med europeiska allierade och partners där strategiska bombplan av typen B-1B flugit kors och tvärs över den europeiska himmelen. Det hela har väckt en del uppmärksamhet, och övningarna har beskrivits i allmänna termer som strategisk kommunikation. Få har gått längre i detalj och funderat över vad det är som USA och deras allierade vill kommunicera på det här delvis nya sättet.

Samövningar av olika slag utgör en markering om att det finns en förmåga att verka tillsammans med partners, både i krig och fred. Då hot ofta beskrivs som summan av angriparens vilja och förmåga, kan det vara bra att påminna om att detsamma gäller för den lätt missvisande termen ”tröskelhöjande förmåga”, som egentligen beskriver den försvarande sidans vilja och förmåga att ta sig an hotet (det parallella begreppet ”tröskelhöjande effekt” beskriver det hela bättre). Det att det amerikanska och svenska flygvapnet övar tillsammans både konkret höjer förmågan och visar i viss utsträckning på en vilja. Det handlar inte nödvändigtvis om vilja att möta ett gemensamt hot med våld, men det finns åtminstone en vilja att höja förmågan och signalera om detta utåt.

Det handlar alltså om kanonbåtsdiplomati, där USA kan signalera en militär närvaro i området relativt billigt och med mindre byråkrati och politiska diskussioner än vad marktrupper skulle ha inneburit. Samtidigt lyser en sväng in över finskt luftrum med sin frånvaro, vilket väcker lite frågor – framförallt då finska Flygvapnet var mitt uppe i sin huvudövning Ilmatak- tiikka 20 (sve. Flygtaktik 20) som pågick mellan den 18 och 22 maj.

Det är oklart om Finland fick en inbjudan att delta, men tidigare när Finland har erbjudits att öva med strategiskt bombflyg i finskt luftrum har svaret varit ett vänligt men bestämt ”nej”. Detta samtidigt som övningar med amerikanskt lufttanknings- och jaktflyg har genomförts regelbundet under flera års tid. Forskaren Matti Pesu vid finska Utrikespolitiska institutet konstaterade att den svenska tröskelhöjande effekten i högre utsträckning byggs på externa komponenter,

Foto: Boeing

ter, samtidigt som Sverige har en aktivare ”strategisk kultur”. Detta syns t.ex. på hur Hultqvist konkret lyfter fram de säkerhetspolitiska signalerna som samövningar skapar, ett ämne som ofta undviks av finska politiker och militärer. Med det sagt, B-1B i samövning med Sverige påverkar mycket konkret det finska säkerhetsläget, något som i praktiken helt utelämnades från rapporteringen kring flygningarna den 20 maj.

Till att börja med är det viktigt att förstå B-1B och dess roll inom det amerikanska stridsflyget. Planet togs fram under det kalla kriget med målsättningen att det skulle vara ett strategiskt bombflygplan som i motsats till den redan då åldrande B-52 skulle vara lika hemma på låg höjd som på hög. Uppdraget var i huvudsak att kunna bära kärnvapen långt in på sovjetiskt territorium, ett uppdrag som B-52 ansågs för sårbart för. Sedan dess har däremot situationen förändrats och fokus har i allt högre grad kommit att ligga på konventionella uppdrag. I och med det så kallade Nya START-avtalet (New START) från 2010 ströks slutligen kärnvapen helt ur B-1B:s arsenal, och omfattande modifieringar genomfördes på flygplanen för att säkerställa att de inte längre kan bära kärnvapen. Ryska representanter inspekterar årligen flygplanen på deras

hemmabas för att kontrollera att avtalet efterlevs.

Det var alltså inte en kärnvapenplattform som flög över Norge och Sverige den 20 maj och nu senast över Polen och Svart havet den 29 maj. Däremot var det ett av de slagkraftigaste och rörligaste verktygen i USA:s militära verktygsåld.

B-1B kan bära upp till 24 kryssningsrobotar av typen AGM-158A JASSM eller den förbättrade AGM-158B JASSM-ER. AGM-158A JASSM är samma modell som utgör det finska Flygvapnets stora slägga. Roboten har en halv ton tung stridspets gjord för att kunna slå ut ”hårda” mål som bunkrar och andra byggnader skyddade av betong, och är dessutom utrustad med smygegenskaper och en IR-målsökare i nosen för att ge en så exakt träffbild som möjligt. En nyckelgenskap är också den rejält tilltagna räckvidden, drygt 370 kilometer enligt öppna källor. För AGM-158B JASSM-ER har räckvidden förlängts ytterligare, till drygt 925 kilometer.

Samtidigt är B-1B i sig mer än bara en plattform för kryssningsrobotar. Planet har en imponerande räckvidd och topphastighet, vilket gör det mycket flexibelt. Uppdragen över Europa flygs från planets hemmabas i South Dakota, med stöd från lufttankningsplan baserad i Storbritannien. I en tid när frågestäl-

lingar kring hur länge en amerikansk mobilisering av förband till Öst- och Centraleuropa skulle ta ger B-1B en förmåga att inom timmar istället för veckor ha en slagkraftig plattform på plats över slagfältet.

Det är med andra ord inte bara en ”vanlig” samövning det handlar om när flygplanen kommer insvepande över den norska kusten. En rote B-1B som övningen nu handlade om kan bära med sig 48 AGM-158B JASSM-ER, och om roten parkerar i luftrummet över Östersund när de därifrån både den uppmärksammas basen för 80. Motorskyttebrigaden i Alakurtti samtidigt som de täcker in hela det Karelska näset. Det

är en eldkraft som skulle ha konkret påverkan på det finska slagfältet i händelse av ett ryskt anfall, och en förmåga vilken som sagt är mer eller mindre omedelbart gripbar.

Det ger också tidpunkten intressanta undertoner, för medan det inte officiellt har kommenterats att Ilmatak- tiikka 20 på något sätt haft anknytning till den svensk-amerikanska övningen, så gjorde de facto både det finska, svenska, och amerikanska flygvapnet vad de skulle göra ifall USA och Sverige bestämde sig för att militärt stödja Finland i kampen mot en rysk angripare: USA sände in sitt bombflyg, Sverige ansvarade för skyddet av

bombplanen i svenskt luftrum, och i Finland pågick ett luftkrig där försvararen såg till att inga flyg tog sig förbi för att störa de strategiska bombplanen i deras uppdrag.

Det kan mycket väl ha varit en slump, men det kan också ha varit en signal som var menad för en specifik mottagare istället för de breda massorna. I så fall lär signalen ha gått fram.

ROBIN HÄGGBLOM är analytiker i försvars- och säkerhetspolitik och driver försvarsbloggen Corporal Frisk.

Texten är ursprungligen publicerad på Tankesmedjan Frivärlds blogg Säkerhetsrådet.

Försvarsmakten/Combat Camera

Isänmaan rakkaus, osaava toimija sekä yhdessä ilolla

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustusnaiset ry perustettiin keväällä 2019. Valmistelutyötä oli tehty jo pidemmän aikaa yhdistyksen perustajajäsenten sekä Maanpuolustusnaisten Liiton kanssa. Kukin oli tahollaan seurannut liiton toimintaa ja Facebook-päivityksiä. Vaikka perustamiskokous oli Kokkolassa, on yhdistyksellä tavoitteena kattaa toiminnalla koko Keski-Pohjanmaan alue. Jäsenhankintaa on tehty eri tilanteissa ja omissa verkostoissa. Yhdistyksen tapahtumista on ilmoitettu Facebook-sivuilla ja tavoitettu onnistuneesti kaikkia toiminnasta kiinnostuneita. Yhdistys on Maanpuolustusnaisten Liiton ja sen Pohjanmaan piirin jäsen. Yhdistys on sitoutunut liiton arvoihin: Isänmaan rakkaus, yhdessä ilolla ja osaava toimija. Syksy 2019 oli toiminnan käynnistämisen aikaa. Toimintaa suunniteltiin aluelähtöisesti ja liiton toiminnalle asettamien tavoitteiden mukaisesti. Syyskokouksessa valittiin yhdistyksen hallitukseen perustajajäsenet Teija Friis, Helinä Jokitalo, Marja-Leena Leskelä, Marita Loukiaiainen ja Päivi Sorjonen sekä uutena jäsenenä Tuija Boren. Ennen poikkeustilan alkamista ehdittiin pitää kevätkokous sekä toteuttaa jäsentapaamisia. Jäsentien, joita on tällä hetkellä

Yhdistyksen perustamiskokous oli 3.4.2019, vasemmalta Marita Loukiaiainen, Päivi Sorjonen, Marja-Leena Leskelä, Teija Friis ja Helinä Jokitalo. Kuva: Helinä Jokitalo

18, joukossa on eri alojen ammattilaisia, jotka tuovat siten monipuolista asiantuntijuutta ja kokemusta yhdistykseen. Yhdistyksen tavoitteena on innostaa naisia henkisen ja fyysisen kunnon vahvistamiseen, valmiuksien kartuttamiseen liittyen arjen turvallisuuteen sekä häiriötilanteisiin varautumiseen. Alkuvuosi oli liikunnallisten jäsentapaamisten ja luontoretkien järjestämisen aikaa. Luvassa oli retki Kalarannan laavulle Lohdajalle, jossa seurattiin jännittyneinä meriveden nousua aivan laavun sei-

nämille. Yhdistys toteutti myös luontoretket Elban ja Laajalahden luontopoluille. Liikuntatapahtumilla kerätään yhdistykselle pisteitä liiton Kimpassa -kuntoliikuntakampanjassa. Onneksi Keski-Pohjanmaan alueella on lukuisia retkeilymahdollisuuksia. Tapahtumien järjestämistä jatketaan mahdollisimman pian huomioiden poikkeustilan ohjeita ja varotoimia. Maastossa on hyvä harjoitella erilaisia retkeilytaitoja ja yhdessäolo luonnossa antaa mahdollisuuden tutustua toinen toiseen. Tärkeää

on löytää keinoja tavoittaa alueen naisia ja tehdä yhdistyksen toimintaa tutuksi. Tässä yhteistyö eri toimijoiden ja kyläyhdistysten kanssa on tärkeää. Yhdistyksen toiminnalle on asetettu yhdeksi tärkeimmäksi tavoitteeksi olla yhteistoiminnassa muiden maanpuolustukseen ja kriisinhallintaan osallistuvien järjestöjen sekä puolustusvoimien ja eri siviiliviranomaisten kanssa. Yhdistys on vastannut myöntävästi VAPEPAN Länsi-Suomen piirin pyyntöön osallistua tarvittaessa tukitoimintaan poikkeustilan aikana.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen Pohjanmaan piirin piiripäällikkö Jani Pikkarainen kävi tammikuun jäsenillassa kertomassa MPKn toiminnasta, jolloin oli mahdollisuus esittää toiveita koulutusaiheista. Yhdistyksen jäsenistö osoitti erityistä kiinnostusta Arjen turvallisuus -kurssia kohtaan, joka sisältyy liiton koulutusohjelmaan. Kesäkuun hallituksen kokouksessa tehdään tilannekatsausta ja suunnitellaan tulevia tapahtumia. Poikkeustilan jälkeinen arki tulee vaikuttamaan toiminnan sisältöön, jossa arjen tur-

vallisuus ja varautuminen häiriötilanteisiin korostuvat entisestään. Kaikki toiminnasta kiinnostuneet ovat erittäin tervetulleita mukaan toimintaan!

Helinä Jokitalo
puheenjohtaja

Keski-Pohjanmaan
Maanpuolustusnaiset ry

Maaliskuun alussa oli retki Elban luontopolulle, edessä hallituksen jäsen ja liikuntavastaava Tuija Boren. Kuva: Helinä Jokitalo

Kaatuneitten muistopäivä Kokkolassa 17.5.2020

Kaarlelan hautausmaan muistomerkillä Kokkolassa kaatuneitten muistopäivä kunniavartiossa seisovat ylivääpeli res. Tero Saarikettu ja kersantti res. Tuomas Syrjälä. Lippulinnaa täällä ja myös Marian hautausmaalla edustivat reservin majurit Jussi Rytönen, Antti Porko, Kari Autio, ylivääpeli Johannes Paasikivi ja tykkimies Veijo Väliälä.

Majuri res. Jari Myllymäki, lippulinnaa kärkeä, johti Kaarlelan ja Marian hautausmailla järjestetyt seremoniat. Suomen lippua Marian hautausmaalla kantoi sotilasmestari res. Juha Möttönen.

Kokkolan kaupunginjohtaja Stina Mattila ja Kokkolan suomalaisen seurakunnan kappalainen Marja Kopperoinen laskivat seppeleen Marian hautausmaan muistomerkillä.

Kaatuneitten muistopäivän kunniavartiossa Marian hautausmaan muistomerkillä olivat luutnantti res. Esa Virtanen ja alikersantti res. Mika Vierimaa.

Kuvat: Eero Muhonen

Kunnioitamme veteraaneja – kansallisen veteraanipäivän seppeleenlaskuhetki Ylivieskassa

Pandemiaksi äitynyt covid-19 -virusepidemia asetti omat rajoituksensa kaikkiin yleisötapahtumiin maaliskuun puolenvälin jälkeen, ja sillä oli näkyviä seurauksia myös kansallisen veteraanipäivän ohjelmaan kaikkialla Suomessa. Varsinainen muistojuhla jouduttiin peruuttamaan, ja seppeleenlaskutilaisuuskin toteutettiin minimihenkilökunnalla. Yleisöä ei edes odotettu saapuvaksi paikalle, mutta kaikille halukkaille mahdollistettiin tilaisuuden seuraaminen netissä paikallis-TV:n, PTV:n välityksellä. Juhlallinen seppeleenlaskutilaisuus alkoi Janne Nietulan trumpetilla esittämällä Veteraanin iltahuudolla, mikä herkistikin yleisön, jota oli koronauhasta huolimatta saapunut pakalle kymmenkunta henkilöä. Turvaetäisyydet toimivat hyvin näin pienellä väkimäärällä.

Janne Nietula esitti ammattitaitoisesti Veteraanin iltahuudon. Kirkkoherra Eija Nivala, Ylivieskan Sotaveteraanit ry:n pj. Jouko Hannula ja kaupunginjohtaja Maria Sorvisto odottivat vuoroaan. Kunniavartiossa Janne Suominen ja Ville Kivioja.

Ylivieskan kirkkoherra Eija Nivalan tervehdyssanojen jälkeen Ylivieskan kaupunginjohtaja Maria Sorvisto ja Ylivieskan Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja Jouko Hannula laskivat tilaisuuden järjestäjien, kaupungin ja seurakunnan yhteisen seppeleen sankaripatsaan juurelle. Pienimuotoisen, mutta juh-

lallisen tilaisuuden päätti Janne Nietulan trumpetilla esittämä Siunaa ja varjele meitä -virsi. Sankaripatsaalla seisovat lippuineen kunniavartiossa reservin majuri Janne Suominen ja reservin alikersantti Ville Kivioja.

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Patsaalla Suomen lipun kanssa maj.res. Janne Suominen ja Ylivieskan Reserviläiset ry:n lipun varressa alk.res. Ville Kivioja.

Kaatuneitten muistopäivä – kansa muistaa uhrejaan

Kaatuneitten muistopäivä, jota vietetään toukokuun kolmantena sunnuntaina, on Suomen aluetta ja suomalaisia koskettaneissa sodissa tai muissa taisteluluonteisissa toimissa, kuten rauhanturvaamistehtävissä kaatuneiden, sekä taistelujen aikana ja niiden päätymisen jälkeen muillakin tavoin sodan takia kuolleiden, kuten teloitettujen ja vankileireillä menehtyneiden muistoksi vietettävä päivä. Puolustusvoimien ylipäällikkö, sotamarsalkka Gustaf Mannerheim määräsi päiväkäskyssään talvisodan jälkeen keväällä 1940 toukokuun kolmatta sunnuntaita vietettävän ”nyt päättyneessä sodassa kaatuneiden sankarivainajien sekä myös kaikkien muroskauteina vuonna 1918 molemmin puolin vakamuksensa puolesta henkensä uhranneitten yhteisenä uskonnollisena muistopäivänä”. -Wikipedia-

Kaatuneitten muistopäivän pienimuotoiset juhlallisuudet käynnistyivät kulkueella seurakuntakoti Mariasta kohti Ylivieskan kirkkohautausmaalla sijaitsevia muistomerkkejä. Kaupungin ja seurakunnan yhteiset seppeleet laskettiin sankarihautausmaan Kuoleva sotilas -patsaalle, Vapaussodan muistomerkillä, Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä ja Aatteensa puolesta 1918 uhratuneiden muistomerkillä.

Sankarihautausmaan muistomerkillä Ylivieskan kaupunginjohtaja Maria Sorvisto (etualalla) ja kirkkoherra Eija Nivala. Kunniavartiossa reservin majuri Janne Suominen (takana) ja reservin alikersantti Jaakko Katajisto.

OIKAISU.

Lehtemme nro 1/2020 sivujen 9-10 artikkelissa Kenttärata oli kaksi nimivirhettä. Tuomo Horsman etunimi oli väännyt virheellisesti Taistoksi, ja Vaara Sportin omistajan Tuija Vinkan etunimi Tiinaksi. Oikeat nimet ovat siis Tuomo Horsma ja Tuija Vinkka.

Lapin sota, syksy 1944 - kevät 1945

1. Johdanto

Marsalkka Mannerheim näki syksyllä 1941, miten saksalaisten hyökkäys kohti Muurmannia pysähtyi Petsamossa sekä Sallan Kairalassa. Hänelle syntyi pessimistinen käsitys sodan lopputuloksesta; Suomi ei tule saavuttamaan sodalle asettamia tavoitteita eli menetettyjen alueiden palauttamista.

Syksyllä 1941 alkoivat Churchill, Roosevelt ja Stalin neuvotella, miten Suomi saataisiin pois sodasta. USA yritti toimia asiassa välittäjänä, mutta venäläisten vaatimukset olivat liian kovia.

Marraskuussa 1942 alkoi Suomen poliittinen johto ymmärtää, että Saksa tulee häviämään sodan. Saksalaiset hävisivätkin pian taistelun Stalingradissa 2.2.1943 ja Pohjois-Afrikassa 12.5.1943.

Saksalaisilla oli syksyllä 1943 Lapissa hyvin varustettu 20. Vuoristoarmeija, jonka komentajana oli kenraalileversti Eduard Dietl, joka kuoli lento-onnettomuudessa kesäkuussa 1944. Hänen seuraajansa oli kenraalileversti Lothar Rendulic. Tässä armeijassa oli n. 210 000 miestä jaetuna kolmeen armeijaryhmään, kussakin kolme divisioonaa. Joukkojen tukena

oli n. 210 lentokonetta.

Saksalaiset olivat saaneet tietää, että suomalaiset neuvottelevat Neuvostoliiton kanssa rauhasta. Saksalaisten sotilasjohto Rovaniemellä sai syyskuussa 1943 Hitlerin ohjeen nro 50 (28.9.43). Sen mukaan Suomi ehkä romahtaa tai tekee erillisrauhan. Siksi hän käski Vuoristoarmeijaa mm. suunnittelemaan toimia, joilla saksalaiset voivat pitää asemansa pohjoisessa, varmistamaan nikkelin saanti Petsamosta sekä vetämään joukkojen oikea siipi Karesuvannosta Ivalon eteläpuolelle ulottuvalla linjalle.

Saksalaiset upseerit tiedustelivat huhti-toukokuun vaihteessa 1944 tulevan Sturmbock aseman maaston Lätäseno-joen luoteispuolella. Asema tulisi olemaan osa Norjan Skibotentin alueen Lyngen linjaa.

Käsketyt suunnitelmat valmistuivat, ja kokonaisuuden nimeksi tuli BIRKE. Siihen liittyen rakennettiin linnoitteita ja teitä sekä parannettiin ja vahvistettiin siltoja. Samanaikaisesti työstettiin toinen suunnitelma TANNE, joka koostui kahdesta osasta: TANNE OST, merenkulun turvaaminen Suomenlahdella ja Pohjanlahdella miehittämällä Suursaari, sekä TANNE WEST, miehittämällä Ahvenanmaan saaret. Saksalaiset olivat siten syyskuussa 1944 val-

mistauneet venäläisten hyökkäykseen etelän kautta heidän asemiaan vastaan Lapissa.

Liittoutuneet aloittivat 6.6.1944 maihinnousun Normandiassa ja 9.6.1944 aloitti Puna-armeija suurhyökkäyksensä Karjalan Kannaksella. Tarkoitus oli tuhota Suomen armeija ja pakottaa Suomi ehdottomaan antautumiseen. Suomalaiset onnistuivat kuitenkin pysäyttämään venäläiset mm. Tali-Ihantalan taisteluissa 25.6. - 7.7.1944.

Marsalkka Govorov joutui lähettämään merkittävän osan joukoistaan etelään osaksi sen takia, että joukot olivat kärsineet suuria tappioita ja miehet olivat loppuun palaneita, osaksi sen takia, että joukkojen tarve oli suurempi muualla. Neuvostoliitto ei enää vaatinut ehdotonta antautumista

2. Tulitauko ja aselepo

Suomessa ymmärrettiin, että rauha piti saada silloin, kun Neuvostoliitto ponnisteli Saksan ja Berliinin valloittamiseksi. Suomen eduskunta hyväksyi Neuvostoliiton ennakkoehdot 2.9.1944. Saksan lähetystö sai samana päivänä asian tiedoksi. Syyskuun 7. päivänä matkusti suomalainen delegaatio Moskovaan neuvottelemaan aselevosta.

Kreml vaati ennakkoehtoissaan mm., että Suomi katkaisee kaikki siteet Saksaan ja ajaa kaikki saksalaiset joukot Suomesta 15.9.44 mennessä. Venäläiset vaativat suomalaisia vangitsemaan saksalaiset ja luovuttamaan heidät sotavankeina Neuvostoliittoon. Kaikki sotasaalis tuli lähettää Venäjälle. Ehdot olivat kohtuuttomat!

Neuvostoliitto vaati nimittäin, että Suomen armeija tuli demobilisoida, ts. sotilaiden määrä piti vähentää rauhan ajan mittoihin kahden ja puolen kuukauden ajassa samalla, kun tuon supistuvan armeijan piti taistellen ajaa maasta iskuvoimainen 20. Vuoristoarmeija. Helsingissä emmittiin. Riskinä oli joutua sotaan molempien suurvaltojen kanssa. Samalla pelättiin, että saksalaiset joukot miehittäisivät koko Suomen, kuten he tekivät Romaniassa, kun Romania oli pyytännyt aselepoa.

Ylipäällikkömme Mannerheim kääntyi 1.9.1944 Stalinin puoleen esittäen, että suomalaiset pystyisivät kyllä yksin internoimaan

Oulu-Oulunjärvi-Sotkamo-linjan eteläpuolella olevat saksalaiset joukot sekä puolustamaan linjaa 20. Vuoristoarmeijaa vastaan, mikäli Neuvostoliitto suostuisi aselepoon Suomen kanssa.

Suomalaisilla ei ollut valmiita suunnitelmia saksalaisten joukkojen varalle, joten nyt piti improvisoida. Pääesikunta komensi syyskuun 3. p:nä 15. Prikaatin Liminkaan ja 6. Divisioonan Kajaaniin.

Lapissa, saksalaisten hallitsemalla alueella oli ollut neljä suomalaista pataljoonaa:

- Osasto Kolosjoki Petsamossa,
  - Osasto Pennanen Luttojoella,
  - Osasto Sau Savukoskella ja
  - Erillinen pataljoona 8 Suomussalmi-Kuusamo-alueella.
- Saksalaisten kanssa 4.9.44 tehdyn sopimuksen mukaisesti nämä pataljoonat siirrettiin saksalaisten hallitseman alueen ulkopuolelle.

Aseleposopimus allekirjoitettiin 19.9.44. Suomen satamiin sijoitetut saksalaiset sota-alukset ja saksalaiset lentovoimat maahenkilöstöineen poistuivat nopeasti. Syyskuun aikana evakuoitiin suuria saksalaisia joukko-osastoja Pohjanlahden rannikkokaupungeista Saksaan. Syyskuun 14. päivänä yrittivät saksalaiset toteuttaa Tanne Ost -operaation ja miehittää Suursaaren. Operaatio epäonnistui täysin, 1200 saksalaista vangittiin ja lähetettiin Neuvostoliittoon. Suomalaisille asia oli melkein lahja; saksalaiset aloittivat.

3. Lapin siviilien evakuointi

Syyskuun alussa evakuoitiin Lapista yli 100 000 henkeä ja n. 50 000 kotieläintä. Ruotsi otti vastaan n. 56 000 pakolaista sekä 30 000 lehmää ja hevosta, Keski-Pohjanmaa suunnilleen 77 000 pakolaista karjoiineen.

4. Lapin sota

Saksalaiset pelkäsivät, että Puna-armeija tulisi marssimaan Norjaan joko Suomen Käsivarren tai Ruotsin Norrbottenin kautta motittaakseen 20. Vuoristoarmeijan. Heidän suunnitelmansa mukaan 18. Vuoristoarmeijakunta vetäytyisi länteen, Sallassa oleva Vuoristoarmeijakunta vetäytyisi Jäämeren tietä Ivaloon ja 19. Vuoristoarmeijakunta jäisi Petsamoon.

Lapin tieverkosto on harva ja tiet olivat heikkoja. Niinpä saksalaiset aloittivat suuria parannustyömaita erityisesti Karesuvannon ja Kilpisjärven välillä. Rovaniemeä tuli tärkeänä solmu-kohtana puolustaa hyvin, joten sinne ja Ranuulle sekä Kuusamoon ja Kemijärvelle vievien teiden varteen rakennettiin taisteluasemia venäläisten torjumiseksi. Heinäkuussa 1944 alkoivat saksalaiset rakentaa vahvaa Schutzwall -puolustusasemaa Vuotson lähelle Ivalon suojaksi ja elokuussa Sturmbock -asemaa Karesuvannon pohjoispuolelle Lätäsenon varteen.

4.1. Valesota

Neuvostoliitto halusi suomalaisten ja 20. Vuoristoarmeijakunnan välille oikean sodan toisaalta Muurmannin suojaksi, toisaalta saadakseen Petsamon nikkelin haltuunsa mahdollisimman pian, sekä siksi, että voimakasta ja iskuvoimaista 20. Vuoristoarmeijakuntaa ei voitaisi kuljettaa Saksaan taistelemaan Puna-armeijaa vastaan.

Aiemmat aseveljet halusivat kuitenkin välttää yhteenottoja mahdollisimman pitkään. Saksalaisten tavoitteena oli puolustaa Petsamoa nikkelin takia, vetäytyä Suomesta oman aikataulunsa mukaisesti, evakuoita kaikki sotamateriaali; ammuksset, polttoaine ja elintarvikkeet kaikkiaan n. 180 000 tonnia sekä välttää avoin sota suomalaisten kanssa. Niinpä tehtiin "hiljainen sopimus", jonka mukaa

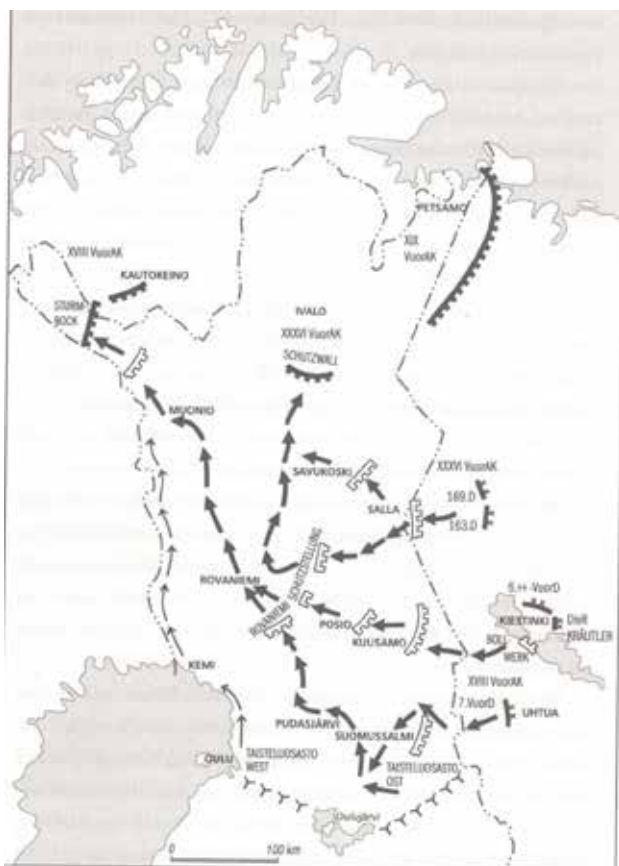
Vuoristoarmeija kertoo vetäytymisestä parin vuorokauden varoitusajalla. Oli kyse pelistä.

Mutta 22.9.1944. tuli suomalaisten päämajaan Mikkeliin osa valvontakomissiota. Sen uhkaava painostus pakotti sotilasjohtomme aloittamaan todelliset sotatoimet saksalaisia vastaan. Edellytykset eivät olleet parhaat mahdolliset, sillä kun armeijaa demobilisoitiin, oli johdon käytettävissä vain kantanhenkilökuntaa ja varusmiehiä. Sotaan tottuneet miehet kotiutettiin. Taustalla oli Puna-armeijan aikomus aloittaa 7.10.44 suurhyökkäys saksalaisten aseisiin Kalottialueella.

4.2. Varsinainen sota

Mannerheim komensi 22.9.44 kenraaliluutnantti Hjalmar Siilasvuon esikuntineen johtamaan sota-toimia saksalaisia vastaan. Siilasvuo kielsi heti 26.9. Ouluun saapuessaan kaiken yhteispelin saksalaisten kanssa, sillä nyt oli tosi kysymyksessä ja uusi komentaja vaati tuloksia. Hänen mielestään pohjoiseen eteneminen oli liian verokaista. Laukaustenvaihtoa oli tosin ollut 28.-29.9. lähellä Kipinän kylää Pudasjärvellä sekä Olhavan joen sillalla, mutta ne eivät vielä merkinneet täydellistä väli-rikkoa ja sotaa.

Kenraali Siilasvuo päätti tehdä maihinnousun saksalaisten selustaan Kemiin. Aikomus peruttiin 29.9.1944 myrskyn takia, maihinnousu lykättiin seuraavaan päivään ja koh-

Saksalaisten aluperäiset vetäytymisreitit, viivytysasemat ja pääpuolustusasemat Operaatio Birken aikana.

Saksalaisten tilitys jalka Kittilässä. SA-kuva.

teeksi valittiin Tornio. Sotilaat olivat kaupungilla löpötelleet maihinnoususta Kemiin, joten saksalaisilla oli asiasta väärä tieto. Päämajalle ei asiasta kerrottu ennen kuin 30.9. jolloin hyökkäysjoukot olivat jo merellä. Venäläiset olivat juuri samana päivänä uhanneet hyökkäyksellä, jos suomalaiset eivät välittömästi ryhdy todellisiin sotatoimiin.

Todellinen Lapin sota alkoi 1.10.1944, kun everstiluutnantti Wolf Halstin komentama JR 11 nousi maihin Tornion satamassa Röytässä. Rykmentti kuului 3. Divisioonaan, jota komensi kenraalimajuri Pajari. Torniossa ei ollut varsinaisia puolustusjoukkoja, sillä saksalaisilla oli vain muutama sata taistelukykyistä sotilasta. Röytän satamassa oli tyhjä juna, ikään kuin hakemassa suomalaisia joukkoja kaupunkiin.

Suomalaisia joukkoja vahvistettiin pian; 3. Divisioonan loppuosa, ts. kenraalimajuri Aaro Pajari sekä JR 53 kuljetettiin Röytään 2.10., mutta tykistöä piti odottaa useita päiviä, sillä nosturit olivat liian heikkoja. KTR 16 nousi maihin vasta 6.10.1944. Myös 11. Divisioona, johon kuuluivat JR 8 ja JR 50, tuli Tornioon komentajanaan kenraalimajuri Kaarlo Heiskanen.

Saksalaisetkin vahvistivat joukkojaan nopeasti. Divisioonaryhmä Kräutler komennettiin miehittämään Tornion asemansuuta, jotta saksalaisten vetäytymistä Tornion jokivarren kautta pysyisi avoinna. Kräutlerin joukkoja vahvistettiin mm. panssarivaunuilla ja kahdella Kemin tietä pitkin hyökkäävällä pataljoonalla. Pohjoisesta, Alavojakkalan suunnasta, uhkasi taisteluasasto Steets suomalaisten joukkoja.

Sotatoimet Torniossa 4.-5. 10. 1944.

Taistelut 2. 10. 1944

JR 11 yritti pitää asemansa saksalaisia vastaan Tornion itäpuolella Raumonjoella, JR 53 ja JR 50 puolustivat pohjoista rintamaa Tornionjoen varressa.

Näihin päiviin sijoittuivat Suomen uhkarohkein merioperaatio, aseveljeyden katkera loppu, saksalaisen muona- ja alkoholivarikon ryöstö, jonka jälkeen kaksi pataljoonaa joi itsensä taistelukyvyttömäksi, suuri joukko karkureita, pako-kauhutilanteita ym. Suomalaisilla oli huono motivaatio (Kulju 2017, s.75).

Kenraalimajuri Heiskanen sai käskyn hyökätä nopeasti pitkin Tornionjoen varren tietä pohjoiseen katkaisemaan tie, jota pitkin saksalaiset vetäytyisivät Kittilästä. Divisioona onnistui saartamaan saksalaisen konekivääriprikaatin Tornion pohjoispuolelle, jossa tapahtui Murjaaninvainion

verilöyly 6.10.1944. Suuri joukko saksalaisia onnistui kuitenkin pakenemaan motista rantapenkereen suojaan. Suomalaiset löivät saksalaiset myös Kemin tien suunnassa Heikkurinsaa- ren verilöylyssä niin ikään 6.10. Taistelu Torniossa oli suomalaisen mittapuun mukaan todellinen suurtaistelu, joka kesti runsaan viikon, vaati n. 450 kaatunutta suomalaista ja n. 500 kaatunutta saksalaista. Noin 550 saksalaista jäi vangiksi.

Raimo Havusela 11.10.2019

Artikkelin LAPIN SOTA, SYKSY 1944 – KEVÄT 1945 loppuosa jatkuu leh-temme numerossa 3/2020 lokakuun ensimmäisellä viikolla.

Puhe sotaveteraanin haudalla

Peruskoulun yläluokalaisille ja lukiolaisille syksyllä 2019 järjestetyssä ainekirjoituskilpailussa parhaaksi arvioidun aineen kirjoittanut Onkilahden yhtenäiskoulun oppilas Tuomas Ylimäki esitti 26.1.2020 Tammi-sunnuntain muistojuhlissa Vaasassa kirjoituksensa ”Puhe sotaveteraanin haudalla”.

Olemme vasta muistaneet veteraaniamme Kansallisena veteraanipäivänä ja Kaatuneiden muistopäivänä, joten tämä Tuomaksen kirjoitus täydentää sopivasti muuten niin pieni-muotoisia paikallisia tilaisuuksia.

Rakas Arvo-paappa! Tänään on ensimmäinen itsenäisyyspäivä ilman, että sinä olet täällä luonamme. Ikävöin sinua enemmän kuin uskotkaan, ja olen aika-ajoin ajautunut miettimään, mitä elämäni merkitsee ilman sinua. Kuolemasi jälkeen tajusin, että olit elämäni tärkein ihminen sekä ainoa, jolle pystyin kertomaan mitä vain ja joka sai minut aina paremmalle tuululle. Olisinkin valmis tekemään mitä vain saadakseni sinut takaisin tänne.

Kuolemasi jälkeen olen aika-ajoin kokenut huonoa omatuntoa siitä, kuinka kiittämättömiä nykyajan ihmiset, mukaan lukien minä, olemme. Olen tätä kautta tajunnut, kuinka korvaamatonta työtä sinä, yhdessä muiden sotilaiden kanssa, teit rakkaan ja turvallisen kotimaamme eteen. Me nykyihmiset valitamme mitättömistä asioista ja alamme vähitellen tuhoamaan jopa omaa elinympäristöämme. Olemme selvästi tottuneet aivan liian hyvään ja valitamme päivittäin asioista, joita meillä ei ole. Valittamisen sijaan meidän tulisi olla onnellisia ja kiitollisia asioista, jotka meillä täällä Suomessa elävillä ovat vallan mainiosti. Tajusin tämän nykyihmisten ongelman muistelllessani sinua ja miettiessäni, ettei varmaankaan ikinä, varsinkin sota-aikoina, osannut edes uneksia asioista, jotka meille nykyajan ihmisille ovat itsestään selvyyksiä. Olitkin kiitollisin ja nöyrin ihminen, jonka tunsin. Minusta kuitenkin tuntuu, että kuolemasi jälkeen olen vähitellen löytänyt itsestäni hieman samoja piirteitä, joita sinussa aikoinaan tunnistin. Olenkin koettanut kasvattaa itsestäni mahdollisimman nöyrän ihmisen, sinulta saamani esimerkin mukaisesti.

Olet kuollut nyt, enkä tiedä kuuletko mitään, mitä sinulle puhun. Sinä osoitit sodan keskeltä lähettämisesi kirjeissäsi uskoa Jumalalle. Olenkin valmis tekemään mitä vain saadakseni sinut takaisin tänne.

Tuomas Ylimäki esittämässä voittoisaa kirjoitustaan ”Puhe sotaveteraanin haudalla”.
Kuva Raimo Latvala

taveljemme sodan hengessä mukana taivaasta käsin!” Näin haluan itsekin uskoa. Muutama päivä sitten sinun vanhoja tavaroitasi tutkiesani, tuli minua vastaan vanha sodanaikainen päiväkirjasi sekä pino sotarintamalta kotiisi lähettämiä kirjeitä. Kirjeiden teksti oli ajansaatossa hieman haalistunut, mutta pienen tutkiskelun jälkeen sain haalistuneesta tekstistä lopulta selvää. Tuntien lukemisen jälkeen oli mielialani laskeutunut roimasti ja ikävä sinua kohtaan oli huipussaan. Olin sinuon vain halunnut halata sinua ja osoittaa sen, mitä en sinulle ikinä ehtinyt näyttää: kuinka ylpeä olen siitä työstä, jonka yhdessä muiden sotilaiden kanssa teit sotarintamalla meidän kaikkien hyvinvointimme eteen. Havahduin kuitenkin liian myöhään, enkä tätä ikävä kyllä pääse sinulle

enää ikinä näyttämään... Työ, jota yhdessä muiden sotilaiden kanssa sodassa teit, on mahdollistanut seuraavien sukupolvien, mukaan lukien minun, turvallisen elämän itsenäisessä ja turvallisessa Suomessa. On uskomatonta edes ajatella, kuinka olitte valmiita lähtemään sotaan ja uhraamaan koko elämäne hetkeäkään epäroimättä. Tämän kaiken teitte maamme itsenäisyyden säilyttämisen puolesta. Olen melko varma, että nykyajan ihmiset eivät olisi muistaneet valmiita. Varsinkin eturintamalla, jossa sinäkin sodit yhdessä veljesi kanssa, oli kuolemanpelko koko ajan läsnä elämässänne. Vaikka varsin hyvin tiesit, että saatat menettää henkesi hetkenä minä hyvänsä, jaksoit sinä siitä huolimatta kirjoittaa valmiiksi huolehtia muun muassa siitä, miten huonokuntoiset van-

hempasi jaksoivat ja pärjäsivät kotitilallanne raskaiden askareiden kanssa. Kirjeistäsi sain selville, että menetitte veljesi kanssa usean läheisen ystäväne sodassa. Oli varmaankin henkisesti hyvin raskasta katsoa vierestä, kuinka kaverinne kuolivat, mutta samalla yrittää kuitenkin olla iloinen siitä, että oli itse pysynyt hengissä. Veljesi kanssa kävitte yhdessä läpi sodan kauhut ja koitte valtavia menetyksiä: näitte vierestä, kuinka aseveljenne kaatuivat yksitellen ja kuinka veri roiskui vakavien haavoittumisien sattuessa. Tällöin ette kuitenkaan luovuttaneet sodan suhteen tai alkaneet aristelemaan, vaan jatkoitte taistelua vielä entistäkin päättäväisemmin. Kirjeistäsi päätellen sait jonkinlaisen kostonhimon raskaiden menetyksiesi jälkeen ja olit

valmis antamaan kaikkeksi tehdäksesi edesmenneet ystäväsi ylpeiksi sodasta selviämällä. Tämä kaikki osoittaa, kuinka hyväsydäminen ja lujatahtoinen mies sinä olit.

Olit hieno mies ja aion siitä syystä omistaa tämän sekä kaikki tulevat itsenäisyyspäivät sinun muistollesi. Muistan meidän vanhan perinteen, kun katsoimme aina yhdessä Tuntematon sotilas -elokuvaan ennen Linnan juhlien alkamista. Nyt kun olet poissa, on minun keksittävä jokin muu tapa viettää itsenäisyyspäivääni, ilman sinua. Itsenäisyyspäivä oli sinun suosikkijuhlasi ja tiedän, kuinka paljon arvostit Suomen itsenäisyyttä. Olit vielä vanhoilla eläkepäivilläsi ollut valmis lähtemään sotaan maamme puolesta, jos tilanne olisi sitä vaatinut. Lupaankin sinulle rakas paappani, että tulevaisuudessa kunnioitan maamme itsenäisyyttä entistä enemmän ja pidän parhaani mukaan huolta rakkaasta kotimaastamme, sinunkin puolestasi.

Sinä, rakas Arvo-paappa, olet ja tulet aina olemaan elämäni suurin sankari ja esikuva! Enkä tule ikinä unohtamaan sinua ja sitä häikäisevän upeaa työtä, jonka sinä yhdessä kaikkien muiden sotilaiden kanssa teit meidän jokaisen eteen. Ikuisesti kaivaten ja rakkaudella muistaen, Tuomas

Tuomas Ylimäki,
Onkilahden yhtenäiskoulu,
9mu

Alue toimistojen päälliköiden ylentämät henkilöt reservissä

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Sotilasmestari:	Lilja Jouni Eerik	Vaasa
Vääpeliksi:	Jämsä Jarkko Tapani Kaustinen Petri Henrik Mikael Tuomela Sami Antero Vaaranmaa Janne Kalervo Vähämöttönen Janne Ilmari	Vaasa Kokkola Vaasa Mustasaari Perho
Ylikersantiksi:	Haakana Antti Tapani Lehtola Mika Olavi Lindblad John Sebastian	Kokkola Vaasa Maalahti
	Långbacka Carl Matias Piironen Ville Tapio Johannes Poranen Ville Jaakko Tapani Rajala Pasi Marko Matias Sundell Thomas Henrik Taipale Juha Matias	Vöyri Laihia Laihia Vaasa Vaasa Vaasa
Kersantiksi:	Ahlfors Emil Mikael Juntunen Mikko Matias Jylhä Pekka Joonas Jämsä Einari Johannes Kallio Jimi Marcus Alexander Kasurinen Niko Juhani Kurtti Anssi Valtteri Marjakangas Joonas Juhani Niemi Pekka Alexander Oikarinen Pasi Tapani Viertola Jari Johannes Yliluoma Mats Manuel	Vaasa Vaasa Kokkola Toholampi Vaasa Kannus Kokkola Kokkola Isokyrö Perho Isokyrö Kristiinankaupunki
Alikersantiksi:	Hanhimäki Petri Juhani Kuoppala Veli-Matti Pekkarinen Kimmo Tapani	Mustasaari Vaasa Vaasa
Korpraaliksi:	Hägglund Marko Sebastian Korppila Reeti Arimo Ollikainen Mikko Karl Antero Tunkkari Teemu Matias Ilmari	Kokkola Vaasa Maalahti Kokkola

POHJOIS-POHJANMAAN JA KAINUUN ALUETOIMISTO

Vääpeliksi:	Jyrinki Jukka-Pekka	Kalajoki
Kersantiksi:	Ölkkonen Teuvo Kalevi	Haapajärvi
Alikersantiksi:	Pääkkö Henri Matias	Nivala

Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehti onnittelee kaikkia ylennettyjä ja palkittuja reserviläisiä!

Reservin upseerien ylennykset puolustusvoimain lippujuhlan päivänä

Tasavallan presidentti on ylentänyt Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4. kesäkuuta 2020 yhteensä 902 reservin upseeria ja erikoisupseeria.

Everstiluutnantiksi yksi, komentajaksi yksi, majuriksi 30, lääkintämajuriksi yksi, insinööri majuriksi yksi, kapteeniksi 112, kapteeniluutnantiksi 11, teknikkokapteeniksi kaksi, yliluutnantiksi 236, merivoimien yliluutnantiksi 17, insinööriyliluutnantiksi yksi, lääkintäyliluutnantiksi kaksi, luutnantiksi 401, merivoimien luutnantiksi 51, lääkintäluutnantiksi kahdeksan ja vänrikiksi 23 henkilöä.

Dessutom har republikens president befordrat sammanlagt 902 reservofficerare och specialofficerare.

Till överstelöjtnant en, till kommandör en, till major 30, till kommandörkapten 4, till ingenjörmajor en, till medicinalmajor en, till kapten 112, till kaptenlöjtnant 11, till teknikerkapten två, till premiärlöjtnant 236, till premiärlöjtnant i marinen 17, till ingenjörpremiärlöjtnant en, till medicinalpremiärlöjtnant två, till löjtnant 401, till löjtnant i marinen 51, till medicinallöjtnant åtta och till fänrik 23 personer.

Everstiluutnantiksi:	NYMAN Kai Henrik	Kokkola
Majuriksi:	AIRIOLA Olli-Matti	Kokkola
Kapteeniksi:	HARSUNEN Petri Tapio	Kokkola
Yliluutnantiksi:	ALANEN Tapio Ensio HIETIKKO Harri Viljami RAUTIO Tuomas Aukusti SULKAKOSKI Jussi Samuli	Vaasa Vaasa Kalajoki Vaasa
Yliluutnantiksi (ME):	BRUNBERG Carl-Gunnar Ulf Andersson LERSTRAND Nicklas Erik	Vaasa Vaasa
Luutnantiksi:	GRAF Dan Erik KÄRKI Petri Hermann LEHTINIEMI Kosti Pellervo LEIVO Toni Rafael SARKKINEN Ante Johannes STARCK Kim Michael TIMONEN Marko Erkki Sakari VÄNSKÄ Jussi Ville Veikko	Vaasa Vaasa Ylivieska Veteli Kokkola Kokkola Kinnula Vaasa
Luutnantiksi (ME):	HÄGGBLUM Patrik Jan Petter WIDELL Kenneth Karl Gustaf	Pedersöre Vaasa
Vänrikiksi:	VAHTERA Pasi Juhani	Vaasa

HUOMIONOSOITUKSIA:

Suomen Reserviupseeriliiton kultaisen ansiomerkin (RUL am) saivat majuri Jari Ilmari Myllymäki Kokkolasta ja kapteeni Matti Yrjö Ilmari Ranta Pietarsaaresta. Tunnuksen myönsi puolustusministeri Antti Kaikkonen.

Puolustusvoimain komentaja kenraali Timo Kivinen on Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6.2020 myöntänyt kokkolalaiselle reservin vääpeli Rauno Hauta-aholle sotilasansiomitalin. Puolustusvoimiin kuulumattomalle henkilölle mitali voidaan myöntää puolustusvoimien hyväksi tehdystä poikkeuksellisen ansiokkaasta työstä. Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehti onnittelee kaikkia ylennettyjä ja palkittuja reserviläisiä!

Pyhäjärven Reserviupseerikerho tarjoaa

kaikille Pohjanmaan maanpuolustaja -lehden lukijoille

15%

alennuksen kaikista kesäkauden 2020 majavuokrista. Viihtyisät, luonnonkauniilla ja rauhallisella paikalla sijaitsevat majarakennukset soveltuvat hyvin vaikkapa koko perheen lomaviettoapaikaksi.

Lisätietoja ja varaukset: <https://www.rul.fi/pyhajarvi/maja/>

Maavoimat hankkii testikäyttöön panssaroituja SISU GTP 4X4 maastoajoneuvoja

Hankittava testisarja käsittää kuusi Puolustusvoimien käyttöön varusteltua ajoneuvoa, joita testataan Maavoimissa kenttäolosuhteissa vuonna 2021. Maavoimat kerää hankinnan avulla tietoa ajoneuvon suorituskyvystä ja käytettävyydestä Puolustusvoimien liikkuvuuden tulevaisuuden tarpeisiin niin kotimaassa kuin kriisinhallinnan tehtävissä.

Puolustusvoimien logistiikkalaitos päätti hankinnasta 4.6.2020.

Hankinnan arvonlisävero-

Kuva: Oy Sisu Auto Ab

ton kokonaisarvo on noin 3,8 miljoonaa euroa ja työllistävää vaikutusta kotimaassa suoraan noin 10 henkilötyövuotta.

Ajoneuvot on tarkoitus toimittaa vuoden 2021 aikana.

Maavoimat | maavoimat.fi

Kunnianosoituksia

Puolustusvoimain komentaja kenraali Timo Kivinen on Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6.2020 myöntänyt reservin vääpeli Rauno Hauta-aholle sotilasansiomitalin. Puolustusvoimiin kuulumattomalle henkilölle mitali voidaan myöntää puolustusvoimien hyväksi tehdystä poikkeuksellisen ansiokkaasta työstä.

Vääpeli Hauta-aho on toiminut Reserviläisliitossa 1. varapuheenjohtajana vuosina 2016-2019, 3. varapuheenjohtajana vuosina 2012-2016 sekä liiton hallituksessa vuosina 2010-2019.

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n piirihallituksessa Hauta-aho on toiminut ainakin vuodesta 2006, josta puheenjohtajana 2010-2011.

Hauta-aho on Pietarsaaren seudun Reserviläisten jäsen, ja kerhon puheenjohtaja hän on toiminut vuosina 2010-2011.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:ssa Hauta-aho on toiminut useiden vuosien ajan mm. PAUHA-harjoitusten johto- ja tukitehtävissä. Siviilissä Hauta-aho toimii Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa KPO:lla controllerina.

Rauno Hauta-aho

Kuva: Jouko Liikanen

Hauta-aho on omalla osamisellaan vahvistanut keskipohjalaisen reserviläistoiminnan talousosaamista ja tehnyt pyyteettömästi töitä piirin taloudenhoidon eteen. Hauta-aho tunnetaan

myös innokkaana sotahistorian harrastajana. Keskipohjanmaan Maanpuolustajien piiri ja Pohjanmaan Maanpuolustaja-lehti kiittävät ja onnittelevat!

Puolustusministeri Antti Kaikkonen on Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6.2020 myöntänyt reservin majuri Jari Myllymäelle Suomen Reserviupseeriliiton kultaisen ansiomitalin.

Majuri Myllymäki toimi vuosina 2006-2014 Keski-Pohjanmaan maakuntakomppanian ensimmäisenä päällikkönä. Jari Myllymäki on toiminut pitkään aktiivisesti vapaaehtoisen maanpuolustuksen parissa, ollen Kokkolan Reserviupseerikerhon jäsen vuodesta 1986, toimien kerhon hallituksessa vuodesta 2009 ja vuodesta 2012 hallituksen puheenjohtajana. Vuodesta 2013 alkaen Myllymäki on toiminut Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n hallituksessa, toimien piirin puheenjohtajan vuosina 2015-2017 ja toimien edelleen piirihallituksen jäsenenä.

Suomen Reserviupseeriliiton liittohallituksen jäsen Myllymäki on ollut vuodesta 2015.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä Myllymäki on toiminut useiden vuosien ajan kouluttajana, kurssinjohtajana ja harjoitusten johtajana, sekä MPK:n

Jari Myllymäki

Kuva: Jouko Liikanen

Kokkolan paikallispäällikkönä.

Jari Myllymäki on keskipohjalaisten reserviläisten ja maanpuolustusväen keskuudessa reiluudesta ja vaatimattomuudesta tunnettu, pidetty kouluttaja ja aseveli vailla vertaa.

Keskipohjanmaan Maanpuolustajien piiri ja Pohjanmaan Maanpuolustaja-lehti onnittelevat!

Reserviläisten pienoiskiväärin piirinmestaruuskilpailut 06.06.2020 Ylivieskan Huhmarissa

Kilpailun johtaja Eino Mehtälän mukaan varmaankin koronaepidemia oli jonkin verran tuonut epävarmuutta kilpailuihin osallistumiseen, eli kun etukäteen ei ole ollut varmuutta kilpailupäivästä, niin suunnitelmat olivat muuttuneet, ja muutkin harrastukset tähän aikaan ovat vaatineet toimintaa. Kasa-ampujilla oli nyt myös samanaikaisesti kilpailut, mikä karsi ainakin muutaman mahdollisen osallistujan. -Onneksi ehdittiin ampua ennen sadetta, totesi Mehtälä.

Tulokset:

60 ls makuu

M
1. sotam. Mika Kaarta, Kalajoki 573
2. jääkäri Jarno Uusivirta, Nivala 535

M 50
1. alik. Yrjö Uusivirta, Nivala 571
M 60
1. tykkim. Terho Alahautala, Ylivieska 558

M 80
1. kapt. Alpo Hakala, Kokkola 557

3 x 20 ls
M
1. jääkäri Jarno Uusivirta, Nivala 478

M 50
1. alik. Yrjö Uusivirta, Nivala 533

M 80
1. kapt. Alpo Hakala, Kokkola 544

Kuva: Eino Mehtälä

Keski- Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry Piirinmestaruuksien kilpailukalenteri vuodelle 2020

Kilpailulaji	Paikkakunta	Ajankohta	Vastuhenkilö
Pienoiskiväärkilpailut Makuu 60 ls ja 3x20 ls	Ylivieska Huhmarin a-rata	6.6. klo 10.00	Eino Mehtälä 0400 818 378
SRA - kilpailut	Ylivieska Huhmarin a-rata	19.7. klo: varmistuu myöh.	Arto Hautala 044 243 6435
Ruutiasekilpailut LA: RA3 ja res.kenttä, kenttäammunta ja pienoispistooli SU: sotilaspika- ja isopistooli	Haapajärvi Varikonrata	13.-14.6. klo 09.00	Raimo Palomäki 040 724 5615
Perinnease-ammunnat Kivääri + pistooli	Pyhäjärvi Jokikylän a-rata	8.7. klo 17.00	Seppo Ruotoistenmäki 040 587 0423
Sotilasasekilpailut RK3 ja RK7, sotilaskivääri 300m. ja sotilaspistooli 25m	Haapajärvi Varikonrata	12.9. klo 10.00	Raimo Palomäki 040 724 5615
Kaksoishirvi	Uusikaarlepyy Kovjoen ampumarata	6.9. klo 12.00	Johan Irljala 0400 242 014
Ilma-asekilpailut	Ylivieska Ylivieskan lukio	Joulukuu	Esa Isokoski 044 449 2510

Pohjanmaan Maanpuolustaja on
Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n,
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n,
Österbottens Försvargille - Pohjanmaan Maanpuolustusilta rf:n,
Vaasan Maanpuolustusnaiset ry:n sekä Keski-Pohjanmaan
Meripuolustajat ry:n yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti.
Talousasiat: Rauno Hauta-aho P. 040 581 7412
rauno.hauta-aho@sok.fi. **Paino:** Botnia-Print Oy, Kokkola

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Päätoimittaja: Jouko Liikanen P. 044 558 2603
paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi
www.kpmaanpuolustajat.fi

Aineistopäivät:

Talvisodan päättyminen ..... 13.3.
Marskin syntymäpäivä..... 4.6.
Haminan rauha 1809..... 19.9.
Itsenäisyyspäivä ..... 6.12.

OSOITTEENMUUTOKSET

RES: (09) 4056 2040
toimisto@reservilaisliitto.fi
RUL: (09) 4056 2054
toimisto@rul.fi

Autojoukkojen Kilta:

Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oll@gmail.com
Vaasan Maanpuolustusnaiset:
Raija Koivisto 040 5186639
mpn.vaasa@gmail.com

Österbottens Försvargille:

Ilkka Virtanen 050 537 7909
ilkka.virtanen@uva.fi
K-P Meripuolustajat:
Jari Kivioja 050-5311463